

Barcode - 99999990812399
Title - Vaishnavo Na Nitya Niyam Na Mukhya Patha Tatha Dhol
Subject -
Author -
Language - gujarati
Pages - 86
Publication Year - 0
Creator - Fast DLI Downloader
<https://github.com/cancerian0684/dli-downloader>
Barcode EAN.UCC-13

ALL INFORMATION CONTAINED HEREIN IS UNCLASSIFIED

Reg. No. 242

प्राप्तः ॥

श्रीबल्लभ भास्कर

663

41 000

56

74-10 9699

3 4 7 0 4 0

३२१३१ न मु० १२५ अविमुनाप १५, धी०
 श्री लक्ष्मीनारायण, श्री ११११ श्री नरन नारायण, वज्रेश्वर.

1. 12/15/2014

ਲਗਭਗ ੭੫ ਨਲਾੜ ਹੇਜ਼ਾਰ.

५ पा १, अनरीयान—अभयानाद.

શ્રી 'આદ્ય' પ્રી-૧૧ 'સતના, ૫' ૧ વાલીરાજ હાથામાંથી જા'યું.

४५४७१ १३१६२९ ०४—३४४६१९ ३

વિષયાનુક્રમણિકા.

પૃષ્ઠ.
૧ મંજલાચરણ.
૧ શ્રી વલ્લભાચાર્યના
૧૭ મુલપુરુષ.
૨૪ શ્રીયમુનાદેવ.
૨૧ શ્રીયમુનજીનાં ૪૦ પદ.
૪૨ શ્રીયમુનાજીનાં ધ્યાન.

પૃષ્ઠ.
૪૧ શ્રીસર્વોત્તમ સ્તોત્ર.
૬૮ શ્રીપોદશ અન્યો.
૧૧૧ શ્રીગોપીગીત.
૧૧૨ શ્રીસર્વોત્તમ ધ્યાન.
૧૧૪ શ્રીનવરત્ન ધ્યાન.

અમારા તરફથી પ્રકટ થયેલાં પુસ્તકો.

૧ વિવિધ ધ્યાન તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૧ શ્રી	૧—૪—૦
૨ વિવિધ ધ્યાન તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૨ જ્ઞ.	૧—૦—૦
૩ નિત્યનિયમના પાઠ તથા ધ્યાન (આવૃત્તિ ૫ ની)	૦—૪—૦
૪ શ્રીગોકૃષ્ણનાથજીનાં ૨૪ વચનામૃત (આવૃત્તિ ૩ જી)	૦—૧—૦
૫ અક્ષરસંગ્રહ કાવ્ય (આવૃત્તિ ૨ જી)	૦—૧—૦
૬ શ્રી ગોકૃષ્ણજીનાં ધ્યાન તથા પદ સંગ્રહ	૧—૦—૦
૭ શ્રીકૃષ્ણજીનાં રત્નાકર [મુળશ્લોક સાથે ગુજરાતી ભાષાન્તર]	૦—૧૨—૦
૮ ૧૪ વૈષ્ણવની વાર્તા.	૨—૮—૦

[ગુજરાતી ભાષામાં મોટા અક્ષરથી.]

૧ શ્રી સર્વોત્તમ સ્તોત્ર મેર.	
૧૦ શ્રી પુરુષોત્તમ સહસ્ત્ર નામ સ્તોત્ર (મુળ શ્લોક સાથે ગુજરાતી ભાષામાં ભાષાન્તર)	૧—૪—૦
૧૧ શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા. (તત્ત્વદિપિકા, અમૃત તારકાંજીના આશય સાથે.)	૧—૮—૦
૧૨ શ્રી યમુના સ્તોત્ર રત્નાકર.	૦—૮—૦
૧૩ શ્રી સ્વરૂપ દર્શન ૧૦૪ શ્લોકોવાળું.	૩—૦—૦
૧૪ શ્રી ગોવર્ધનનાથજીનું પ્રાગટ્ય	૦—૫—૦
૧૫ શ્રી પોદશઅન્યો સરત્ર ગુજરાતી ટીપા.	૧—૪—૦
૧૬ શ્રીનૈનસંગ્રહ ભાગ ૧ લો (વર્ષાસવક કીર્તન. (ઘણા મોટા અક્ષરથી)	૧૦—૦—૦
૧૭ શ્રીગુસાંઈજી મૃત વિગમિ.	૦—૫—૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાત કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૩૪૪ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ નિત્ય વિમલવાપુષ્યપાઠ

વિષય ૫/૨૨૨૨ : ૪૪૪૪

॥ શ્રીકૃષ્ણાયનમઃ ॥

મંગલાચરણમ્.

માયાવાદિકરીંદ્ર દર્પ દલને નાસ્યે દુરાજોદ્રત ।
શ્રીમદ્ભાગવતારખ્ય દુર્લભ સુધા વર્ષેણ વેદોક્તિભિઃ ॥
રાધા વલ્લભ સેવયા તદુચિત પ્રેમ્ણોપદેશૈરપિ ।
શ્રીમદ્વલ્લભ નામધેસદૃશો ભાવીન ભૂતો સ્ત્યપિ ॥

॥ અથ શ્રીવલ્લભાર્યાન પ્રારંભઃ ॥

(પરમભક્ત ગોપાલદાસજી કૃત નવાખ્યાન.)

આખ્યાન ૧ લું—રાગ કેદારી.

વંદુ શ્રીવિઠ્ઠલવર સુંદર, નવધનશ્યામ તમાલ;
જગતિતલ ઉદ્ધાર કરેવા, પ્રગટયા પરમ દયાલ. ૧
શ્રીપુરુષોત્તમ સ્વતંત્ર કીડા, લીલા દિજ તનુધારી;
સાત દિવસ ગિરિવર કર ધાર્યો, વાસવ વૃષ્ટિ નિવારી. ૨
તે પ્રગટયાનું કારણ કહીયે, જો સરતા મન આણો.
કરો કૃપા હું કરું વિનતી, પોતાનો કરી જાણો. ૩
વ્યાપક રૂપ અદ્વૈત બ્રહ્મ જે, તેજોમય કહેવાય;
આર્ય પંથ અધિકારી મુનીજન, તે માંહે લય થાય. ૪

- અક્ષર આઘ અખંડ અનુપમ, ઊપમા કહી ન જાય;
અસ્તિ વસ્તુ સહુકો મલી ખોલે, નિગમ નેતિ નેતિ ગાય. ૫
- નિર્ગુણનો નિર્દેશ અટપટો, રસના શી પેરે કહીયે;
રૂપ વર્ણ વપુ દ્રષ્ટ પહારથ, ત્યાં એકો નવ લહીયે. ૬
- તેહ થકી પુરૂષોત્તમ અળગા, લીલા અચળ વિહાર;
બ્રહ્મજ્ઞાની ને મુક્તિ મારગી, સ્વપ્ને નહિં વ્યવહાર.
- જ્યાં શ્રીવૃન્દાવન આઘ અચળ શશિ, શરદ રેન બહુ વેશ;
વનદેવી પદ કુમકુમ મુખ સુખ, પરસે રંગ વિશેષ. ૮
- જ્યાં સરિતા ચામીકર મણિ ગણ, ઉભય બદ્ધ સોપાન;
કમલ કુમુદ નાના અલિ સુંદર, મધુર કરે ત્યાં ગાન. ૯
- કનકલતા માલતી માલિકા, વિવિધ કુસુમ મકરંદ;
શીતલ પવન ઝકોરે લહેરે, પરસે અતિ આનંદ. ૧૦
- પદ્મરાગ મરકતમણિ સ્ફટિક, શ્રીગોવર્દન સોહિ;
બ્રહ્મ રૂપ ત્યાં કોણુ બાપડા, શ્રીહરીનું મન મોહિ. ૧૧
- નાના પક્ષીની શબ્દ માધુરી, શોભા તણો નહીં પાર;
વિવિધ પ્રકારે જુજવા કહેતાં, ગ્રન્થ થાય વિસ્તાર. ૧૨
- શ્યામા શતહલ નયન સુંદરી, યુથ તણો નહીં પાર;
અનેક રાસમંડલ રચના રચિ, ખેલે શ્રી નંદકુમાર. ૧૩
- એણી પેરે નિત્ય નવલી લીલા, ઘોષ વાદ્યઝંકાર;
અંગ સ્વેદ મકરંદે મોહ્યા, મધુપકરે ગુંજાર. ૧૪
- એ પ્રભુને મન ઈચ્છા ઉપની, યશ થાવા વિસ્તાર;
અધિકારી પાખે એ વાણી, નહિં કોને ઉચ્ચાર; ૧૫

સુખગેથી સૃષ્ટિ નીપની, અતિ સુંદર પ્રહ્લાંડ;	
ચૈત્યોક નાના વૈચિત્ર્યે, ભૂમંડલ નવખંડ.	
પરપોતાની વ્યક્તિ કરેવા સૃષ્ટિ તે દ્વિધા પ્રકાર;	
દૈવી આસુરી બે ઊપજાવી, પ્રભુ મન કરી વિચાર.	૧૭
ભક્તિ સુંદરી ને માયા દાસી, બે મૂરત પ્રગટાવી;	
તેમાં પહેલી નખશિખ સુલગા, શ્રીહરિને મનભાવી.	૧૮
કૃપા કટાક્ષે હુવા અક્ષરમાં, ઉપન્યા સત્વ અનંત;	
ભક્તિ લીન હુવા સૌભાગી તે વૈષ્ણવ ગુણવંત.	૧૯
બીજી કટાક્ષે જે જન ઉપન્યા, માયામાં થયા લીન;	
કર્મજડ આસુર અન્ય ઉપાસક, ભજન ધર્મથી હીન.	૨૦
એણી પ્રકારે સૃષ્ટિ દ્વિધાગુણ, મિશ્રિત ચાલી જાય;	
ભક્તિમારગી જીવ સ્વતંત્ર, કેવળ ભક્ત ન થાય.	૨૧
શ્રી પુરૂષોત્તમે વળી વિચાર્યું હવે પ્રકાર શો કરિયે;	
મારી સેવા અને કથારસ, નિરૂપવા તનુ ધરીયે.	૨૨
ભક્ત જીવનાં ભાગ્ય વિસ્તર્યાં, ઇચ્છા કરી હરિ સાર;	
તેણે હેતે આપો પેં પ્રગટયા, શ્રીવલ્લભરાજ કુમાર	૨૩
પૂર્ણ પ્રહ્લ શ્રીલક્ષ્મણ સુત, પુરૂષોત્તમ શ્રી વિઠ્ઠલનાથ;	
શ્રી ગોકુળમાં પ્રકટ પધાર્યા, સ્વજન કીધા સનાથ,	૨૪

આખ્યાન ૨ જી—રાગ રામકલી.

શ્રી લક્ષ્મણ સુત શ્રી વલ્લભરાયજી;

સ્મરણ કરતાં હૃદય જાયજી;

કલિજન તરવા નહિં અવર ઉપાયજી;	
યશ પુરુષ હરિના શ્રુતિ ગુણ ગાયજી.	૨
ગાય શ્રુતિ ગુણરૂપ અહુર્નિંશ ધરી ધ્યાન વિચાર;	
આનંદરૂપ અનુપમ સુંદર, પામે નહીં કોઈ પાર.	૧
પ્રાણપતિ પ્રાકટ્ય કારણ, કાંઈક કહું મતિમંદ;	
હર સુર વિધાતા નવલહે, સાક્ષાત પ્રહ્માનંદ,	૨
શ્રી વૃન્દાવનચંદ મુખરૂચિ, અભિ તે અવતાર;	
દ્વિજ તિલક ત્રિભુવન નામ નિરૂપમ, રૂપ અંગીકાર.	૩
દેવલોક દુંડભી વાગીયાં આનંદ કરેરે નિઃશંક,	
અસુર તિમિર ઉચ્છેદવા, ભૂવી વલ્લભદેવ મયંક.	૪
પૂરણ પુરુષ પ્રમાણ પંથા, વ્યાખ્યાતા વેદાન્ત;	
અન્ય સર્વે રસરૂપ કીધા, પોતાને સિદ્ધાન્ત.	૫
રસિક રસના રસિક વાણી, જાણી નર (સર્વ) નવખંડ,	
ઉર્ધ્વ પંથે સ્વયશ પ્રસર્યો, વાધીયો પ્રહ્માંડ.	
એક પ્રહ્માંડે જેનો યશ ન માયો, તેના હવા કોટી અનંત;	
તોય ત્યાં થકી વાધીયો, જઈ વશ્યો મુખ ધીમંત,	૭
અતુલ અમલ ઉદ્યોત ઉદ્યો, ભુતલ દ્વિજ માર્તંડ;	
ભક્તિ મારગ કેસરિ ગજ, માયિક મત શતખંડ.	૮
દ્વિગ્વિજય દશ દિશાએ કીધો, પરિક્રમાને વ્યાજ;	
તિર્થ સકલ સનાથ કીધાં ચરણ રેણું સમાજ.	૯
પત્રાવલંબે પંડીત જીત્યા, માયિક મત માતંગ;	
શ્રીકૃષ્ણ પૂરણ પ્રહ્મ સ્થાખ્યા, જેનાં રૂપ કોટી અનંગ.	૧૦

- સ્વમારગ સ્થિર સ્થાપવા, આપવા ભજનાનંદ;
નામ આખ્યાં જીવને, શુભ મિષ્ટ મુખ મકરંદ. ૧૧
- અનેક જીવને કૃપા કરવા, દેશાંતર પવેરશ; (પ્રવેશ)
કેમલ પદ જ્યાં કમલ વિલસે, ધન્ય કહું તે દેશ. ૧૨
- અંગ બંગ કલિંગ કૈકટ, માગધ માડૂ સૂર સિંધ,
તે તમાસના અઘહર્યાં, પ્રતાપ પદરજ ગંધ. ૧૩
- ઠનક સ્નાન શત મણુ સૂવર્ણે, કરાવ્યું મહીપાળ;
તે મૂકી વેગે ચાલીયા, રાય દ્રષ્ટિ ન પાછી વાળ. ૧૪
- દક્ષિણ પ્રભુજી પાઉં ધારિયા, પાંડુરંગ શ્રી વિકૃલનાથ;
નેત્ર મલતાં વાત કીધી, વચન દીધું હાથ. ૧૫
- વચન નિશ્ચયે શ્રીનાથે માગ્યું કીધી શ્રી વલ્લભજીશું વાત,
અમનેતો ઇચ્છા એહ છે જે, હું નંદન તમે તાત. ૧૬
- તેપુરૂષોત્તમ પ્રગટશે, શ્રી વિકૃલરૂપ નિધાન;
નેત્ર કમલે નાના ભાવે, દેશે ભક્તને સનમાન. ૧૭
- ત્યાંથી શ્રી વૃન્દાવન પાઉં ધારિયા, જ્યાં મધુપ કરે ઝંકાર;
કુસુમ દુમ નવ મલિકા, મકરંદનો નહિ પાર. ૧૮
- તરૂ તમાલ અતિ શોભતાં, હેમ જીથીકા સંઘોડ;
લલના તે સુભગા લટકતાં. હીંડે તે મોડા મોડ. ૧૯
- તાન ધુનિ મુનિ મયુર રૂપે, સાંભળે ધરીધ્યાન;
નિત્ય લીલા ગાનશ્રવણે, કરે તે મધુપાન. ૨૦
- કુંજ સદન સોહામણું, શોભાતણું નહિ પાર;
વિવિધ રાસ લીલાકરે વ્રજમાં, ખીલે શ્રી નંદકુમાર. ૨૧

રંગે તે રમતા હીઠડા, બલદેવ શ્રીગોવીંદ;	
તે પુત્રભાવે પ્રગટશે, મન ઉપન્યો આનંદ.	૨૨
બલદેવ શ્રી ગોપીનાથ કહીએ, શ્રી વિઠ્ઠલ નંદનંદ;	
તે વેદ પંથ વિસ્તારશે, જન આપશે આનંદ.	૨૩
ત્યાંથી કેશીઘાટ પાઉંધારીયા, કહી કથા તત્ત્વ સમાધી;	
રસપુંજ પુરુષોત્તમ પ્રમાણ્યા સરસ્વતી તણ આધિ.	૨૪
ગિરિરાજને આશ્વાસ દીધો, ધરી કેમલ ચર્ણ;	
હરખે તે સામા આવીયા, શ્રી ગોવર્ધન ઉદ્ધરણ.	૨૫
હળીમળીને ચાલીયા, ચરણાટ જ્યાં નિજ ધામ;	
નવરંગ નાગર પ્રગટિયા, મન પુરવા બહુ કામ.	૨૬
તરવ સંખ્યાએ કહ્યાં, પદ સાર માંહે સાર;	
હવે કાંઈ એક સ્તુતી કરે શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર.	૨૭

આખ્યાન ૩ જી—રાગ ધનાશ્રી.

આ પોષ મધ્યાન્હે નોમે શ્રી નાથજી, શ્રી અક્ષાજી ઉર ઉપન્યો આનંદ	
આ ચંદ શ્રી વૃન્દાવન તણો પ્રગટીયો એ.	
આ સૌભાગ્ય સુંદરી મલી ધવલ ગાયે, સુહાએ રૂડાકંઠના નાદ,	
આલ્હાદ ઉપન્યો તે અંગોઅંગ ઘણોએ.	૨
આ સુતિકા સદન સોહામણું, શોભા રૂડી લેહેરડે જાય;	
આ 'વાજા'ત્ર વાગે તેણે સમેતાણું એ.	૩
આ સર્વસ્વ દાન તેણે સમે, કરેરે શ્રી વલ્લભજી ઉદાર;	
સુકુમારસુત ઉદયો શ્રવણે સુણી એ.	૪

૧ રાસમંડળ રચના રચી. એવો પણ પાઠ છે.

- આ પાતાળે શેષ નાગ રીઝીયા, ઉપર ઇંદ્રાદિક દેવ;
 ૧ તતખેવ સુણી નિશાન વજડાવીયાં એ. ૫
- આ બ્રહ્મા મહાદેવ મુનિ હરખીયા, વરખીયા કુસુમ સમૂહ;
 આ મોહ ટાળ્યો જગતના જીવનો એ.
- આ સિદ્ધ ગંધર્વ ૨ ગુણી અપસરા ઉલટીયા નૃત્ય ને નાહ;
 આલ્હાહ ભર્યાં શ્રી વલ્લભજીયે માનીયાં એ. ૭
- આ નિગમ સામ શાખા મહાશ્વ, કરેરે ભલ્લા નિર્ધોષ;
 આ ઘોષપતિ ભગવદી ભેટતાં એ. ૮
- આ વેદ વિહિત કૃત્ય સર્વ કીધાં દીધાં બહુ પેરે ગૌહાન;
 આ માન સું સ્વજન સંતોષીયા એ. ૯
- આ કનક કચોળાં કુમકુમ ભર્યાં, અક્ષત દૂર્વા ભર્યારે સુથાળ;
 આ માળ પારિજાતની મહમહે એ. ૧૦
- આ તોરણ પર્ણ સહકારનાં, ધરણી ચંદન તણાં નીર;
 આ વીર શ્રી ગોપીનાથ શ્રી વિઠ્ઠલ પ્રગટીયા એ. ૧૧
- આ દધિ દુધ ઘૃત મધુ માડવે; શેરડીયે વહેરે સુગંધ;
 આ સુગંધે મોહ્યા અલિકુત્ર આવીયાએ. ૧૨
- આ સુત માગધ સાધુ સર્વે મળ્યા, મળીઆ છે માંહોમાંહે;
 ઉત્સાહ ભર્યાં કેા કેાને જાણે નહિ એ. ૧૩
- આ શુકદેવ સખળ આનંદિયા, વંદિયા, શ્રીવલ્લભજીના ચરણ;
 ગિરિધરણ શ્રી ભાગવત માંરે નીરખશે એ ૧૪

- આ સકલ કલા કલીકાળમાં, કલ્પદ્રુમ પ્રગટિયો આજ;
આ કાજ મન વાંછિત પુરવા એ. ૧૫
- આ તૈલંગ તિલક ત્રિભુવન ધણી, મણી મરકત ધનવાન;
સમાન રૂપ નિરખતાં કેા નહિ એ. ૧૬
- આ ગણુક ગર્ગાદિક આવિયા, ભાવિયા દીયેરે આશિષ;
આ જગદીશ શ્રીવલ્લભ ઘેરે પ્રકટિયા એ. ૧૭
- આ ધવલ ધન્યાશ્રી ગાન જે કરે, ઉચ્ચરે શ્રીવિકૃલજી અવતાર;
સારસ્વત લીલા તે જન લહે એ. ૧૮
- આ દાસનો દાસ જાય વારણે. બારણે રહ્યો રે ઉત્સવ જીએ;
૧કેા એક ભગવદી તે સમે એ. ૧૯

આખ્યાન ૪ થું—રાગ ભુપકલ્યાણ.

- તે પદ વંદુ શ્રી વલ્લભનંદજી, ત્રિભુવન મંગલ પરમાનંદજી;
સકળ જીવનો ટાળ્યો દંદજી, જગમાં વ્યાપ્યો મુખ મકરંદજી.
ઢાળ—સુખદ વંદુ શ્રીવલ્લભસુતના. પદાંબુજ સુકુમાર;
નિગમ રહસ્ય વિચાર કીધો, સકળ જન નિસ્તાર— તે પદ. ૧
- બ્રહ્મકુલ હરિ અવતર્યા તે, ટાળવા ભૂમિ ભાર;
શ્રીનાથ શ્રીવિકૃલ નામ નિરૂપમ, વૃન્દાવન શૃંગાર— તે પદ. ૨
- એક રસના કેમ કહું ગુણ, પ્રકટ વિવિધ વિહાર,
નિત્ય લીલા નિત્ય નૌતમ, શ્રુતિ ન પામે પાર— તે પદ. ૩
- સકલ શાસ્ત્ર પ્રમાણુ બોલે, સાર માંહે સાર;
તત્ત્વ માંહે તત્ત્વ ત્રિભુવન. ભક્તનો આધાર— તે પદ. ૪

૧ કેા એક ભાગ્યવાન તે સમે અથવા કેા નહિ ભાગ્યવાન તે સમે.

સર્વ અંગોઅંગ રસ ભર્યા, રસ ભર્યા લોચન ચાર;

ચલણ વલણે બોધવ્યા, હૃદે ભાવ અનેક પ્રકાર— તે પદ. ૫

મુખ મુગધે મોહ્યા અલિ સકળ તે, આવી કરે અંકાર

સરસ વચન ઉચ્ચાર માત્રે, સંશયનો પરિહાર— તે પદ. ૬

નામ વ્યાજે પ્રગટ કીધો, મુક્તિ શત્રુકાર;

ભુજદંડ પરસે ભય હર્યા, એવા નાથ અમિત ઉદાર—તે પદ. ૭

સ્વ સ્વરૂપ અર્થે પ્રોજા, કૃત હુતા જે સંસાર;

રાજ કાળે જોડીયાં જન, ઉચ્ચાવચ નર નાર— તે પદ. ૮

આગળ અંશે પ્રકટિયા જે, અન્ય કહ્યા બહુવાર;

શ્રી યશોદા ઉત્સવ લાલિત, પુરણ અતિ સુકુમાર— તે પદ. ૯

અનેક ધર્મ કહ્યા પ્રભુજીએ, નિગમને અનુસાર;

ગિરિરાજધરણનો તાપ ટાળ્યો, શ્રીલક્ષ્મણ સુત નિરધાર—તે પદ. ૧૦

પોતે તે પ્રાગટ્ય પોતાતણો, યશ તણો કર્યોરે ઉચ્ચાર;

પોતે અંગોઅંગ સુખદ શોભા, સદન અંગીકાર— તે પદ. ૧૧

સ્કંધ સંખ્યાએ કહ્યાં પદ, શ્રી ભાગવત રસરાજ;

ભક્તજન પદરજ પ્રતાપે, સકલ સરીયાં કાજ— તે પદ. ૧૨

આખ્યાન ૫ મું—રાગ સામેરી.

(અનીહારે) શ્રી વિઠ્ઠલ સુખકારી, નામે નિષ્પાપ થાય નરનારી;

દુર્ગતિ સકલ નિવારી, પ્રગટયા શ્રી વ્રજપતિ રાસ વિહારી. ૧

માયિક મત જેણે ખંડ્યો, ભક્તિ મારગ જેણે બહુ પેર મંડ્યો.

ઉપથ જન સર્વે દંડ્યો મુરખ હેત કુશબ્દ વિતંડ્યો. ૨

વહન સુધાકર જોતે, વચન રસિક રસ રાસ ઉઘેતે;
 નવ જળ ધનવપુ પોતે, સરસ સુધારસ કીધા પ્રભુ હોતે. ૩
 ભક્તિપક્ષ દઢ કીધો, વચન સુધારસ જન શ્રુતિ પીધો;
 અર્થ સકલ તેનો સીધો, તે લીલા માંહે તાણીને લીધો. ૪
 હાળ-જે લીલામાં અંગીકાર કરીયોરે, તેનો સકલ તાપ નિસ્તરીયોરે,
 જેને શ્રીવિકૃલનાથ વિચારેરે, તેને પ્રગટ પદારથ ચારે. ૫
 ઉપરાંત ભજનકૃળ આપેરે, પ્રજમંડળ સ્થિર કરી સ્થાપેરે,
 તેને દેવમુનિ સર્વે ગાયેરે, તેતો સર્વ ઉપરાંત સુહાયેરે; ૬
 તેને કાળ કર્મ નવ બાંધેરે, યમ તે શિર ધનુષ્ય ન સાંધેરે;
 એવો માર્ગ શ્રીવલ્લભ વરનોરે, જ્યાં, નહિ પ્રવેશ વિધિ હરનોરે. ૭
 જ્યાંહાં નિત્ય રાસ બહુ પેરેરે, મધ્ય નાયક નિરતત ઘેરેરે;
 જ્યાંહાં રત્નજટિત તટ સરિતારે, ત્યાં નવ પદ્મવ ભુમિ હરિતારે. ૮
 જ્યાંહાં યુવતિ યુથ બહુ માંયેરે; શ્રીજી શ્યામલ વર્ણ સુહાયેરે;
 જે જીવ જાતિ હોય કોયરે, તેને તત્ક્ષણ સર્વ સુખ હોયરે. ૧૦
 સેવકજન દાસ તમારોરે, તેનો રૂપ વિયોગ નિવારોરે.

આખ્યાન ૬ હું—રાગ પરજ.

સગુણ સ્નેહી શામળા બહાલા, અહુર્નિશ દર્શન આપોજી;
 પરમ સુખ દેવાને કાજે પ્રજમંડલ સ્થિર કરી સ્થાપોજી ૧
 શ્રીવલ્લભ કુંવર કોડામણી, તમારું નામ નિરંતર લીજોજી;
 રૂપ સુધારસ માધુરી તે, લેચન ભરી ભરી પીજોજી. ૨
 તે પદ ક્યારે દેખીશું, જે ગોધન પૂઠે ધાયજી
 પ્રજસુંદરી સુખ પામીને તે, વારંવાર અઘાયજી. ૬

દીવસે સર્વ શ્યામા મળી, રસરૂપ તવ જશ ગાયેજી;

ગોપ મંડળી મધ્ય દેખીને, વારંવાર સુખ થાયજી. ૪

વાસર નિર્વાહ એમ કરે, સખી સાયંકાળે પેષેજી;

અલકમુખ પુરરજ લાગી તે, કમલ ભ્રમર વિશેષેજી; ૫

ગોપબાલક મંડલી મધ્ય, રંગ અનેક ઉપજાવેજી;

મત્ત ગજગતિ મલપતા તે, શ્રી ગોકુળમાં આવેજી. ૬

લોચન ભૂંગ પીએ ઘણું તે, પ્રગટ સુખ મકરંદજી;

કમળપત્ર શી આંખડીતે, જોઈ જોઈ ટાળ્યો દ્રંદજી. ૭

જોતાં તૃપ્તિ ન ઉપજે પ્રભુ, અધર સુધારસ પાયેજી;

ભુજલતા ભીડી ભામિનીના, દિવસ તાપ ખુજાવેજી. ૮

પૂરણ સુખ દઈ ગોષ્ટમાં પ્રભુ, આઘેરા પાઉંધારેજી;

યશોમતી લે ભામણાં સુતને, નીરાંજન ઉતારેજી. ૯

વસ્ત્રાંચલ સુખ રજ પોંછીને સકલરૂપ નીહાળેજી

ઉભી થાય રોમાવલી કર, કેમળ અંગ સંભાળેજી. ૧૦

કરી પેરે પેરે વારણાં સુતને, સદન માંહે પધરાવેજી

સુંદરી ગ્રહ કારજ મિષેવલી, નીરખવાને આવેજી. ૧૧

ઉણ્ણોદક સાંધો લેળીને, અંગ અંધોળ કરાવેજી.

અંગવસ્ત્ર કરી સ્વચ્છ વપુને, પછે તેલ લગાવેજી. ૧૨

વિવિધ વસન સુગંધ ને ભુષણ, પુલ અંખોડે ફાવેજી;

ઠણઠણતો બહાલો લાડકડો તે, ભોજન શાળાએ આવેજી. ૧૩

શ્રીરાધા અધર સુધા વિના પિયુને, ખીજું તે કાંઈ નવ ભાવેજી;

પ્રાતઃ પધારે ને નિશાયે આવે. પ્રીત નવી ઉપજાવેજી. ૧૪

માતાનું મન રંજવા પ્રભુ, આરોગ્યા બહુ સ્વાદેશુ;
 સુગંધ ખીડી કર ધરીને, ઉઠ્યા નૂપુરને નાદેશુ. ૧૫
 સકળ વ્રજમાં પોઢીયા કરે, વિવિધ રસ સુખ દાનશુ;
 એ લીલા મહારે મન વસો જે ભક્ત માગે માનશુ. ૧૬
 શ્રી વિઠ્ઠલ દ્વિજરૂપ તમારી, લીલા એણીપરે ઝાઝીશુ;
 ઓળખ્યે કેમ ચાલશે જે પ્રીત અમશું બાઝીશુ. ૧૭

આખ્યાન ૭ મું—રાગ સામેરી.

આપસેવા કરી, શીખવે શ્રીહરિ, ભક્તિ પક્ષ વેલવ સુદૃઢ કીધો;
 આપની લીલા જે વદન પોતે કહી, ઉચ્ચાર આનંદ અધિક દીધો. ૧
 વેદહધિ મધ્ય નવનીત જે ભજન રસ, મથિત માધુરી જીવે શ્રવણે પીધો.
 તકસમ કર્મપથ સ્નેહ રસહીનજે, શ્વેત જાણી વિમુખ તાણી લીધો. ૨
 એ ચરણ શરણ વિના લોક દશચારમાં, કહોને કેનો કાંઈ અર્થ સોધો;
 શું કહુંચતુર થઈ થઈ અને વિસ્તરે, ભજે નહિં પશુ જેમ વિષય કીધો. ૩
 બોલ વલ્લભ સુવન વિમલ વાણી જેની, ગતિ બ્રહ્માદિ દેવે ન જાણી;
 નંદનંદન રૂપે રાસલીલા કરી, પોતે ન ઉચ્ચરી છાની રાખી;
 દિવસ એકાદની ઉત્તરાકુંવરપ્રતિ, વ્યાસનંદન વિમલ વદન ભાખી.
 બ્રહ્માદિ મહામુનિ અતિ જ્ઞાનપારંગત, તે મધુસિંધુની કહીયે માખી;
 ન કોય હુવો ન હોમ એ રૂપ સમ, તેના સકળ નિજ નિગમ સાખી.
 એ પ્રભુ રસ પુજ ભુમિપર રૂચિ કરી, ભાગ્યહીન જીવજેણે કલ્પિકાનચાખી
 તેને દેવ ઉપર રદ્યા ધિછાર બોલે, મંદમતિ કહી અને નિંદા દાખી. ૭
 વિષુધ વાંછે વાસ વસુમતિ ઉપરે, શ્રીવલ્લભ કુંવરની ટેહલ કરવા;
 ઘોષથી વેગે પાઉં ધારિયા ગિરિભણી, શ્રીગિરિરાજધરણ્યનો તાપ હરવાટ

પુલકેદે ભર્યાં વાસન વાધા તણાં, વિવિધ ભુષણુ તે અંગ ધરવા;
 તુરંગ ચાલે વાયુ વેગે ઉતાવળો, જાણે નૌકા ચાલી સિંધુ તરવા હ
 દિવસ એકાર્ધનો વિરહતે યુગ સમો નિરાંજન મિષે રૂપ હૃદય ધરવા;
 જીવને એ કૃત્ય નિત્ય પ્રતિ ક્ષણું ક્ષણું શ્રીવિકૃલનાથ એવા ઉચારવા. ૧૦
 રૂપ બેઉ એક તે ભિન્ન થઈ વિસ્તરે, વિવિધ લીલા કરે ભજન સાર;
 વિવિધ વચનાવલી નયન સેને મીલી, સંજ્ઞા સૂચવે નિશિ વિહાર. ૧૧
 વિવિધ મુકતાવલી પાટ સુત્રે કરી, ગલસરી શોભિતા કરે શૃંગાર;
 વિવિધ કુસુમાવલી ગ્રથિત હાથે કરી, એક એકને કંઠે આરોપે હાર. ૧૨
 વિવિધ મેવા ભોગ મધુર મિષ્ટાન્ન રસ, રસમર્યા અર્પે તે બહુ પ્રકાર;
 વિવિધ ખીડાં સુગંધી કર્પૂર એલચી, લવિંગ પુંગી અને ખેર સાર. ૧૩
 અંજન શિતલ વાયુ મુકર કરકમલ ધરી, દેખાડતાં મોહે સકલ સંસાર;
 અહુર્નિશ ધ્યાન શ્રી વિકૃલાધીશનું, સકલ કલિમલ દુરિત કોટીક્ષાર. ૧૪
 એ પ્રભુ ભુવિ પ્રકટ વિપ્રવર તનુધરી, દીઠડે ત્રિભુવન તણાં ચિત્ત ચાલે.
 હાવભાવાદિક કોટી કોટી કરે મહન જવર વ્યથા તે વેગે ટાળે. ૧૫.
 જાળરંધ્રે સખી જાણે ચિત્રે લખી, વાંછિતા નાથની છખી નિહાળે;
 કમલ અંજન મીન મધુપ જ્યાં ત્યાં થકાં, વક્રલોચન પ્રાંત પાછાં વાળે ૧૬
 દાસનો દાસ જાણે સકળ સજ્જન સૂણે, શ્રીવિકૃલ આપનું બિરહ પાળે ૧૭

આખ્યાન ૮ મું—રાગ ધનાશ્રી

લલિત મનોહર, શ્રી વલ્લભ સુવન સુજાણુ;

નખશિખ સુંદર પ્રજ જન જીવન પ્રાણુ.

વહન કાંતિ જાણે ઉદયા કોટિક ભાણુ;

દ્વિજકુલ મંડન, પ્રગટયા પુરૂષ પ્રમાણુ.

નામ નિરુપમ, ઉચરે સકળ કલ્યાણુ;	
તેના સાખી, ચારે વેદ પુરાણુ.	૩
અસુરહણેવા, બ્રહ્મવાદ ^૧ કરપાણુ;	
ભક્તિ કરે સહુ, વાજંતેરે નિશાણુ,	૪
વૈષ્ણવ જનને, આપે પદ નિરવાણુ;	
મારગ મુકતો, કોઈ ન માગે હાણુ,	૫
ચરણ આખડી, વંદે રાણોરાણુ;	
સરસ કીધા, જે હુતા પ્રેત પાપાણુ.	૬
હુતિત પતિતનું, જુઓ તમે પ્રકટ એધાણુ;	
શેષ સહસ્ર મુખ, ઉચરે જેનાં વખાણુ.	૭
ચૌદ લોકમાં, વરતે જેની આણુ.	
ત્રાસ તિમિરનું, જાણે સકલ વિહાણુ,	૮
અધર્મ સકલનું, પેરે પેરે કીધું વિત્રાણુ;	
ધર્મ સકલનું, પ્રભુજીએ કીધું ત્રાણુ.	
સન્મુખ કીધા, જે હુતા બ્રહ્મ અજાણુ	૯
નિર્ભય કીધા, શિરપર ધરી નિજપાણુ.	૧૦
નિગમ તત્ત્વરસ યશ ભર્યા, અમૃત સંધાન;	
રૂપ સુંદરતા શું કહું નહિ કે એ સમાન.	૧૧
કૃપા કરી હરિ, રાખી બહુ વિધિ કાન;	
સેવક જનને, રાખી દયો એહત્રાણુ,	૧૨
દાણ—એવા તે ગુણ નિધી નાથ ગાતાં, બ્રહ્મહત્યાદિક અધ દળે;	
લોલા તે લહરી સિંધુ બીલે, રાસ રસિકને જઈ મળે.	૧૩

૧ તલવાર અથવા “ કરીવખાણુ ” એવો પણ પાઠ છે.

- નિઃસાધન જન હિત કરેવા, શ્રીનાથ વિઠ્ઠલ આવિયા
 વ્રજમાં તે હીંડે મલપના તે, વ્રજ સખી મન ભાવીયા. ૧૪
- કમળ નેણે અમૃત વેણે, વાક્ય માધુરી રેડતા;
 ૧વેદાધ્યયન મિષે ભુજ ચલણે કરી શોભે સૌને તેડતા; ૧૫
- રંગેતે રમતા રસભર્યા, પ્રભુ ઘોષમાં લીલા કરે;
 અધિક અધિક પ્રતાપ પૂરણ, યશ દશોદિશ વિસ્તરે, ૧૬
- ભાંતિ ભાંતિ લીલા કરે પ્રભુ, સાત સ્વરૂપ સોહામણા;
 એક એકથી અધિક શોભા વ્રજ સખી લે ભામણા. ૧૭
- પેરે પેરે પરિવાર સોહે, દેવ મોહે નિરખતાં.
 રઉત્સાહ આનંદ ઉલટીયો તે, કુસુમ વરખે હરખતાં. ૧૮
- પ્રતિ સદન શોભા અતિ ઘણી, લણી વેદ વદને ન જાય;
 મકરંદ માતા ભ્રમરગુંજે પક્ષી નાદ સોહાય. ૧૯
- અંતઃપુર લીલા કરે સખી, સકલ જન સંતોષતા;
 જાણે મત્ત માતંગ છુટયો; નૃપુરને નિરઘોષતા. ૨૦
- હારકંકણ કણું ભુષણ, નાદ નાના હિંડતા,
 ગાન ગાયે સ્વર સુહાયે, શ્રીનવનીતપ્રિયાજીને પોઠતાં. ૨૧
- સંધ્યા સમે શૃંગાર નોતન—કુલ ગુથે સૌ મલી,
 સદન શોભા નિરખતાં તે લક્ષ્મી મન પાયાં રળી. ૨૨
- વાસ વાંછે વ્રજ વસેવા એણીપેરે સુખ પામવા;
 શ્રી પુરુષોત્તમ ઉત્તમ વરને; સમે જર્ઘ શિર નામવા. ૨૩
- ૧ વેદધ્વનિ મિષે હસ્તચલણે. ૨ ઉચ્છાહ આનંદ અધિક વાધ્યો.

લીલાને અનુસાર કલરવ. કુજતા દિગ્ શોભતા

સ્વ સ્વભાવ ત્યાગી ધ્યાન રાગી, કોઈક ભાવે લોભતા ૨૪

સહચરી રત્ન સુકંઠ નાદે, ગાન સુયશ પ્રકાર;

રસિક જન મન સહચરી, મલિ કરે તે ઉચ્ચાર, ૨૫

એણીપેરે લીલા કરે, શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર;

ભક્તજનના કોડ પૂરો. આપો ચરણ વિહાર. ૨૬

આખ્યાન ૯ મું—રાગ બિભાસ.

નિત્ય પ્રતિ ક્ષણ ક્ષણ સમરીયે. શ્રી વલ્લભનો પરિવારરે રસના.

શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રગટિયા. જગત કરેવા ઉદ્ધારરે રસના. ૧

કલિમાં કારણ એક એ, બીજું સર્વે ભુમિનો ભારેરે રસના.

એ વિના બીજું સર્વે બાદલું; ચૌદત્રોક શણગારરે રસના.

શ્રી ગોપીનાથજી સોહામણા, મણિ મરકત ધનવાનરે રસના

સુખઠાતા લઘુ બ્રાતના પૂરણ પુરુષ પ્રમાણરે રસના. ૩

કમળલોચન કરૂણા ભર્યાં; શ્રી વિકૃત સુખ રાસરે રસના;

દીઠડે તાપ ત્રિવિધ ટળે, સ્મરણ માત્ર અધનાશરે રસના ૪

શ્રી ગિરિધર નર ભૂષણ, બ્રાત સકળ ધુરિધારરે રસના;

વક્તા વેદ શાસ્ત્રતાણા, શ્રીભામિનીજી ભરતારરે રસના. ૫

શ્રી ગોવિંદજી આનંદમય, ધર્મસકલનું ધામરે રસના;

શ્રીરાણીજી રંજન રૂઠલા, ભક્ત સકળ વિશ્રામ રે રસના. ૬

શ્રીબાલકૃષ્ણજી બાલુડા, સુંદર ભીનલે વાનરે રસના;

કમળ લોચન કમળાપતિ, છબી નહિ કે એ સમાનરે રસના. ૭

શ્રીગોકુલપતિ અતિ ગુણનિધી, તાત તણો પ્રતિબિંબરે રસના;

શ્રીપાવંતીપતી પ્રેમ શું, શોભા સકલ કુટુંબરે રસના. ૮

શ્રીરઘુપતિ અતિ ગજગતિ, રતિપતિ કંઈં બલિહારરે રસના;
 શ્રીજનકી જીવન એ સદા, મધ્ય મણીરત્નમય હારરે રસના. ૯
 શ્રી ચદુપતિ જીવન જગતના, સદા મન પ્રસન્ન ઉલ્લાસરે રસના,
 નાહ તે શ્રીમહારાણીજી તણા, લીલા નિત્ય અખંઠરે રસના. ૧૧
 લક્ષ્મી સત્યભામા બેહુ, અગ્રજની અનુહારરે રસના;
 શ્રીનવનિતપ્રિયાજીને રીઝવ્યા, સેવ્યા વિવિધ પ્રકારરે રસના. ૧૨
 શોભા યમુના કમલા દેવકા, જેને સાત બાંધવ સૌભાગ્યરે રસના;
 એમના ચરણ સ્મરણ કરી, શ્રી વિઠ્ઠલ પદ રજરતિ માગ્યરે રસના.
 પુત્ર પૌત્રાદિક સુખ શું કહું, જો તું મુખ માંહે એકરે રસના;
 શ્રી વિઠ્ઠલ કલ્પદ્રુમ ફળ્યો તેની શાખા પ્રસરી અનેકરે રસના. ૧૪
 ઇતિ શ્રીવલ્લભાખ્યાન સમાપ્ત.

અથ શ્રીમદ્દોસ્વામી શ્રીદ્વારકેશજી કૃત.

મૂલ પુરુષ પ્રારંભ.

રાગ બિલાવલ.

મુળ પુરુષ નારાયણ યજ્ઞ, શ્રુતિ અવતાર ભયે સરવજ્ઞ;
 શાખા તૈત્તરીય ગોત્ર ભારદ્વાજ, તૈલંગ કુલ ઉદિત દ્વિજરાજ
 (છંદ) દ્વિજરાજ તેં હરિ આય પ્રકટે, સૌમયજ્ઞ કીયો જાએ;
 કુંડતેં હરી કહી બાની, જન્મકુલ તુલ્કારે અખે.
 ચક્રિત તતક્ષણ ભયે સખજન, એસી અખલોં ભઈ કખે;
 સુનતહિ મન હરખ કીનો, ધન્ય ધન્ય કહ્યો સખે.

તિનકે પુત્ર ભયે ગંગાધર, તિનકે ગણપતિ સુત વલ્લભવર;
 શ્રીલક્ષ્મણ ભટ્ટ અનુભવટેવ શુદ્ધ સત્ત્વ જ્યોત્શ્રીવસુદેવ.
 (છંદ) સત્ત્વગુણ વિદ્યાપયોનિધિ, વિશદ કિર્તિ પ્રકટય;
 ગામકાંકરવારમે રહી, જાતિ સખ હરખિત ભય.
 પર્વ પર સકુટુંબ લેકે, ચલે પ્રયાગકું સાથ લેં;
 સ્નાન દાન દીવાય દ્વિજકું ચલે કાશી પાતલે. ૨
 કછુક દીન રહીકે ચલે સખ દક્ષણ, આનંદીત તનુ સકુન સુલક્ષન;
 ચંપારણ્ય મહીં જન્મ આયે, એલમાગારૂ ગર્ભ શ્રવિત જતાયે.
 છંદ) શ્રાવજનિ ચલે તહાં તે. નગર ચૌડામેં બસે;
 જગતમેં આનદ ફેલ્યો, દશ દિશા માનો હસે.
 ચેન હે સુનિ ચલે કાશી, ફેર વહિ જન આવહિ.
 અગ્નિ ચૌંધા મધ્ય બાલક, દેખી સનમુખ ધાવહિ.
 મારગ દિયોં જાની જીવ માતા, લિયે ઉચ્છંગ મોહિ દિયોહિ વિધાતા
 તાત સુનત દૌરી કંઠ લગાયે, તિહિ છિન મંગલ હોત બધાયે.
 (છંદ) મંગલ બધાયો હોત તિહુંપુર, દેવ દુહુંભી બાજહિ;
 જોતસીકો લગ્ન પૂછત, પ્રથમ સમયો સાધહી.
 ધન્ય સંવત પંદ્રહા, પેંતીસ માધવ માસહેં;
 કૃષ્ણ એકાદશી શ્રી વલ્લભ પ્રકટ વદન વિલાસહે. ૪
 શ્રી વલ્લભકું લે આયે કશી, સુંદર રૂપ નયન સુખરાશી;
 સાત વરસ ઉપવિત ધરાયે, તખતેં વિદ્યા પઠન પઠાયે.
 (છંદ) પઠે ચારોં વેદ અરૂ, ખટશાસ્ત્ર મહિના ચારમેં;
 તાતકું અચરજ ભયો. ચહ કોન રૂપ ત્રિચારમેં.

નીંદ આઈ કહ્યો પ્રભુ, સંદેહ કયોં તુમ કરતહોં.

પ્રથમ બાની ભઈ હેં સો, પ્રકટ જાનો અબ ભયો. ૫

જાગપરી કહ્યો પત્નિ આગેં, યે હેં પૂરણુ પ્રદ્ધ અતુરાગે;

શ્રીમુખ બચન કહે શ્રીવલ્લભ, માયા મત ખંડન ભયે સુલભ.

(છંદ) સુલભતેં દક્ષિણુ પધારે, ગ્યારે વરસકો વપુ ધરેં.

દેખ મામા હરખકેં આદર કીયો આવો ધરેં.

વિધાનગર કૃષ્ણ દેવરાજા, બહુત મતહી જહાં મીલે;

જીતકેં કનકાભિષેકસું, પઠે આવત ઇહાં પહિલે. ૬

રામાનુજ અરૂ મધ્વાચાર્ય, વિષ્ણુસ્વામી રૂનિમાદિત્ય હરિભજ;

શંકરમેં અનુસરત ઓરમત, યુક્તિ બળતેં આજ સખળ અતિ.

(છંદ) સખળ સુન આપુહી પધારે દ્વારપેં પહુંચે જખે;

અત્ય દૌરી પ્રતાપ બરન્યો, રાય આવો ઇહાં અખે.

રાય આય પ્રણામ કિનો, સભામેં જુ પધારિયે;

સુનહો વિનતી કૃપાસાગર, દુષ્ટ મતાહિ વિહારીએ. ૭

ગજ ગતિ ચાલ ચલે શ્રી વલ્લભ ઇનકી કૃપા ભયે સખ સુલભ;

રવિકે ઉદય કિરણુ જયોં બાઠો તૈસી સભા પાંત ઉઠી ઠાડી.

(છંદ) ઠાડે સખ સ્તુતિ કરે જખ, કિયો માયામત ખંડન;

શબ્દ જે જે હોત સખ મુખ, ભક્તિ પંથ ભુવ મંડન.

સ્તુતિ કરેં દિજ હાથ જોરેં, રાય મરતક નાવહીં.

અરમ મંગલ હોતહોં કનકાભિષેક કરાવહીં. ૮

પાછે જલસોં નહાય બિરાજે, વિનતિ કરી રાયેં મન સાજે;

૧ હાલતું વિજયનગર (જુઓ અમારું “ વિવિધ ધોળ તથા
પદ સંગ્રહ ભાગ ૧ લો. ” ૨ નિમાવત.

દ્રવ્ય સખે અંગીકૃત કરિયે, પ્રભુ બોલે યહ નાંહી શ્રદ્ધિયે.
 (છંદ) શ્રદ્ધિયે નાહિન સ્નાન જલવત ખાંટ સખકો દીજીયે;
 ખાંટ દીનો કરી બીનતી મોહિ શરણુ જી લીજીએ.
 કૃપા કરકે શરણુ લીનો, થાર ભરી મોહોરે ધર્યો;
 પંસમ લેકે કહ્યો દૈવી, દ્રવ્ય અંગીકૃત કર્યો.
 તહાંતે પંઢરપુરજી સિધારે, શ્રીવિકૃલનાથ મિલનકોં પધારે;
 ભીમરથી કે પાર મિલે જખ દોઉ તનમેં આનંદ બઢ્યો તખ.
 (છંદ) બઢ્યો આનંદ કરી બીનતી, આપકોં યહ શ્રમ ભયોં;
 કહી શ્રી વિકૃલનાથજીનેં મિત્રતા પથ પ્રગટિયો.
 દેર શ્રી ગોકુળ પધારે, નિરખ યમુના હરખહીં;
 સંગ દમલાદિક હતે, તિનપેં કૃપારસ બરખહીં.
 એક સમે ચિંતા ચિત્ત આઈ, દૈવી કિહિંબિધ જાની જાઈ;
 આસુરીસોં સખ મિલિત સદાઈ, ભિન્ન હોય સો કેંન ઉપાઈ;
 (છંદ) ભિન્નકો જખ ચિત્ત ધર્યો, તખ પ્રભુ પધારે તિહિં સમે.
 મધુર રૂપ અનંગ મોહિત, કહત સુધ કીને હમેં.
 કરો અખતેં બ્રહ્મકો સંબંધ દૈવી સૃષ્ટિસો;
 પાંચ દોષ ન રહે તાકે, નિવેદન કરો વૃષ્ટિસોં. ૧૧
 વચન સુની હરખે શ્રી વલ્લભ, યહ આજ્ઞા તે પરમ અતિ સુલભ;
 કંઠ પવિત્રા લે પહેરાયે, મિસરી ભોગ ધરો મન ભાયે.
 (છંદ) ભયો ભાયો ચિત્તકો તખ, પુષ્ટિ પથકું અનુસરે,

૧ આ સાત મહોરનાં નેપુર કરાવ્યાં છે જે હાલ સૂધી પણ
 શ્રીનાથજી અંગીકાર કરે છે.

શરણુ જે આવત નિરંતર, કાલ લયતેં ના ઠરે.
 પ્રકટ સખ લીલા દિખાવત, નંદ નંદન જે કરી;
 અવનિપર પદ પદ્ય રાખી, પરિક્રમા મિષ ઉર ધરી. ૧૨

ફેર પંઢરપુર જખ આયે, શ્રી વિઠ્ઠલનાથ કહી મન ભાયે;
 કરિ વિવાહ બહુ રૂપ દિખાવો, મેરો નામ સુવનકો ધરાવો.
 (છંદ) ધરો ચિત્તમેં ખાત યહ, કાશી વિવાહ જુ હોયગો;
 મેં કહ્યો દ્વિજ આય ખીનતી, કરે ચરણ સમોયગો.
 આય વહાંતે વિવાહ કીનો, અધિક મંગલ તખ લયો;
 નામ ધર્યો શ્રી મહાલક્ષ્મી, દેખી જોરિ દુઃખ ગયો.
 પરિક્રમા ત્રીજી ચિત્ત આઈ, નિકસ ચલે શ્રી વલ્લભરાઈ;
 આડખંડમેં પ્રભુને જતાઈ, અબકેં મોહિ મિલો મનભાઈ.
 (છંદ) મિલેંગે હરિદાસપેં, જહાં તીન દમન કહાવહી,
 ઇંદ્ર નાગ જુ દેવ દમન, સો મેરો નામ જતાવહી.
 ફેરકે જખ વ્રજ પધારે, પાંચ સેવક સંગહે;
 સદુ હે આન્યોરમેં, તહાં દારપેં ઠાડે રહેં. ૧૪

સદ્ કહે સ્વામિ કછુ ખેહેં, મેઘન કહિ સેવકકો લેહેં,
 ઇંતને પ્રભુ ગિરિ ઉપર ખોલે, લાઈ નરો દૂધ અનખોલે.
 (છંદ) ખોલી નરો યહ પાહુને આયે તીનહીંકો ખેઠારિયે;
 પ્રભુ કહત મોહે ખેર લાગત, લલી ચિત્ત બિચારીયે.
 લે ગઈ પય પ્યાય આઈ, દેખ શ્રીવલ્લભ કહ્યો;
 અર્યો હેં કછુ હમેં દીજે, ખોલ પેહેલોહી ગહ્યો. ૧૫

દેખ નરો ખોલી હાં વારી, નામ દીજયે ગર્વ પ્રહારી;

નામ દીનો પૂછી વે કહોં હે, કહિ પર્વતપર જાઓ તહાંહે,
 (છંદ) તહાં હેખે પ્રાણપતિ તખ, હુલસિ હોઉ તન કુલહી.
 વહી સમેં સુખ કહિ ન આવે, પંગુ ગતિ મતિ બુલહી.
 હસિ કહોં સકુટુંખ આવો, નિકટરહી સેવા કરો;
 માની વચન પ્રમાણ કીનો, સાસુરે દિશ પગ ધર્યો. ૧૬
 કછુક દિન રહી સંગલે આયે, ખસે અડેલમેં નિજ હરખાયે;
 સંવતપંદ્રહા સડસઠ આયો આસો વહી દ્વાદશી શુભ ગાયો.
 (છંદ) ગાયો શ્રી ગોપીનાથજી, જખ જન્મ લીનો આયકેં.
 જાનિ બલકે રૂપ હરખિત, દેતદાન બઢાયકે;
 ફેરકેં ચરણાટ આયે, કછુક દિન રહેં જાનકે;
 ધન્ય સંવત પંદ્રહા, ધન બહોતરા શુભ માન કેં ૧૭
 પૌષ કૃષ્ણ નૌમી જખ આઈ, ઘર ઘર મંગલ હોત બધાઈ;
 શ્રી વિઠ્ઠલનાથ જન્મ ભયો સુનિકે, કહત ફિરત આનંદ ગુણ ગનિકે
 (છંદ) આનંદ બાઢયો ચહું દિશા, છબિદેખ શ્રીવલ્લભ હસે;
 ખેઉં કછુ મુસકાય ચિતયે, હોઉ હસન મેરે મન વસે.
 તિલક મૃગમદ છિયો હરખિત, કહાંલોં ગુણ ગાઈએ,
 કૃપાતેં ઉજલિત નિજરસ, છિપત નાંહી છિપાઈએ. ૧૮
 શ્રી ગોકુલમેં વાસ સુહાયો, રૂકિમણી પદ્માવતી પતિગાયો;
 શ્રીગિરિવરધર જિનહીં છબીતો, શ્રીનવનીતપ્રિય અરવીતો.
 (છંદ) પ્રિય શ્રી મધુરેશ શ્રી વિઠ્ઠલેશ શ્રી દ્વારિકેશજી;
 શ્રી ગોવર્દનધર શ્રી ગોકુલચંદ્રમા શ્રી મધુરેશજી.
 શ્રી મહન મોહન અષ્ટ ઇંદ્રિય વિધી, રમણ શ્રી વિઠ્ઠલનાથકે,

તાતકે ચિત્ત જાની સેવા, વિસ્તરી સખ સાથકે. ૧૯
 પંદ્રહસેં સત્તાણું કાર્તિક, વિમળ દ્વાદશી મંગળ નિત ઢિંગ,
 પ્રથમ પુત્ર પ્રગટે શ્રી ગિરિધર, પટગુણ ધર્મી ધર્મ ધુરંધર.
 (છંદ) ધુરંધર ઐશ્વર્ય ગોવિંદ પંચદશ નન્યાનવે,
 ઉર્જા શામલ અષ્ટમિ શુભ, ગુરુ સુદીન પ્રકટે જામે;
 ઋતુ વિચિત્ર શૃંગાર આશ્વિન, અસિત તેરસ બ્રાજહી;
 શ્રી બાલકૃષ્ણજી મહા પરાક્રમી, વેસુખ સોલે રાજહી. ૨૦
 કવિસહ સુહિ સાતેં શ્રાંગોકુલપતી, યશ સ્વરૂપ માળા સ્થાપિત રતી;
 સોંરહસેં અગ્યારહ કાર્તિક સિત, અર્ક બુધ રધુનાથ શ્રીસહિત.
 (છંદ) હેતુ નિજ અભિધાન પ્રગટે, તાત આજ્ઞા માન કે;
 તિથી કલા બુધ મધુ છઠ, વિમલ જ્ઞાન બખાંનકે.
 શ્રી યદુનાથ પ્રકટે રહ્યો વિરહ શ્રી ધનશ્યામ સ્વરૂપકે,
 સહ કૃષ્ણ તેરસ રવિજ રિક્ષ, સત કળા શ્રીવિકુલ ભુપકે. ૨૧
 ભામિની, રાની, કમળા, બખાની, પારવતી, જાનકી, મહારાની;
 કૃષ્ણાવતિ મિલિ સાતો કહાયે યહ અલૌકિક રૂપ મહા ચે.
 મહા અલૌકિક અગ્નિકુલ સખ અલૌકિક અષ્ટ છાપહે,
 અલૌકિક સખ ભક્તજન જો, શરણ લોને આપહે;
 યચામતિ કહુ બરનિઆઈ, જાનિયો યહ દાસ હેં;
 શ્રી દ્વારકેશ નિરોધ માગે, યહી ફલકોં આસ હેં.

इति श्री मूल पुरुष संपूर्ण.

अथ श्री यमुनाष्टक.

नमामि यमुनामहं सकलसिद्धिहेतुं मुदा ।
मुरारि पद पङ्कज स्फुरदमन्दरेणुत्कटाम् ।
तटस्थनवकाननप्रगटभोदपुष्पागुणना ।
सुरासुरसुपूजितः स्मरपितुः श्रियं भिज्रतीम् ॥ १ ॥
कलिन्दगिरिमस्तके पतदमन्दपूरोज्ज्वला ।
विलासगमनोदसत् प्रकट गंडशैलोन्नता ॥
सद्योपगतिहंतुरा समधिर्दृढोदोत्तमा ।
मुकुन्दरतिवर्धिनी जयति पद्ममन्धोः सुता ॥ २ ॥
भुवं भुवनपावनी मधिगतामनेकस्वनैः ।
प्रियाभिरिव सेवितां शुकमथुर हंसाद्विभिः ॥
तरंगभुजकंकणप्रकटमुक्तिकावाद्युका ।
नितम्बतटसुंदरीं नमत कृष्णतुर्यं प्रियाम् ॥ ३ ॥
अनंतगुणभूषिते शिवविरंचिदेवस्तुते ।
धनाधननिले सदा ध्रुव पराशराभीष्टहे ।
विशुद्धमथुरातटे सकलगोपगोपीवृते ।
कृपाजलधिसंश्रिते मम मनः सुभं लावय ॥ ४ ॥
यथा चरणपद्म मुरारिपोः प्रियं लावुका ।
समागमनतोऽलवत् सकल सिद्धिदा सेवताम् ॥

તથા સહશતામિયાત્ કમલજ્ઞ સપત્નિવયદ્ધરિ ।
 પ્રિયકલિન્દયા મનસિ મે સદા સ્થીયતામ્ ॥ ૫ ॥
 નમોસ્તુ યમુને સદા તવ ચરિત્રમત્યદ્ભુતં ।
 ન જાતુ યમયાતના ભવતિ તે પયઃ પાનતઃ ।,
 યમોઽપિભગિની સુતાન્કથમુહુન્તિ દુષ્ટ.નપિ ।
 પ્રિયો ભવતિ સેવનાત્ તવ હરેયંથા ગોપીકાઃ ॥ ૬ ॥
 મમાસ્તુ તવ સન્નિધૌ તનુનવત્વમેતાવતા ।
 ન દુર્લભતમા રતિર્મુરરિપૌ મુકુન્દપ્રિયે ॥
 અતોસ્તુ તવ લાલના સુરધુની પરં સંગમાત્ ।
 તયૈવ ભુવિકીર્તિતા ન તુ કદાપિ પુષ્ટિસ્થિતૈઃ ॥ ૭ ॥
 સ્તુતિં તવ કરોતિ કઃ કમલજ્ઞસપત્નિ પ્રિયે ।
 હરેયંદનુસેવયા ભવતિસાખ્યમામોક્ષતઃ ॥
 ઇયં તવ કથાધિકા સકલગોપિકાસંગમઃ ।
 સ્મરશ્રમજ્જલાગ્નિભિઃ સકલગાત્રજૈઃ સંગમઃ ॥ ૮ ॥
 તવાષ્ટકમિદં મુદ્ધા પઠતિ સુરસુતે સદા ।
 સમસ્તદુરિતક્ષયો ભવતિ વૈ મુકુન્દે રતિઃ ॥
 તથા સકલસિદ્ધયો મુરરિપુશ્ચ સંતુષ્યતિ ।
 સ્વભાવવિજયો ભવેદ્દદતિ વદ્ધભઃ શ્રીહરેઃ ॥ ૯ ॥

इति श्रीमद्वल्लभाचार्य विरचितं श्रीयमुनाष्टकं संपूर्णम्.

અથ શ્રીયમુનાજીનાં ૪૦ પદ.

પદ ૧ છું. રાગ રામકલી.

પ્રિયસંગ રંગભરિ કરિ કલોલે; પિયં

સખનકે સુખદેન, પીયસંગ કરત સેન;

ચિત્તમે તબ પરત ચેન, જમહી બોલે. પિયં

અતિહી વિખ્યાત, સખ ખાત ઇનકે હાથ;

નામ લેત કૃપા કરે અતોલે,

હરસકરિ પરસકરિ ધ્યાન હિયમે ધરે;

સદા મજનાથ ઇનસંગ ડોલે. પિયં ૨

અતિહિ સુખકરન, દુઃખ સખનકે હરન,

એહી લીનો પરન દે ઝકોલે;

એસી યમુને જાન તુમ કરો ગુન ગાન;

રસિક પ્રિતમ પાએ નગ અમોલે. પિયં ૩

પદ ૨ જુ.

શ્યામ સુખધામ જહાં નામ ઇનકે; શ્યામં

નિશદિના પ્રાણપતિ આયે હિયમે ખસે;

જોઈ ગાવે સુજશ ભાગ્ય તિનકે. શ્યામં ૧

ચેહિ જગમે સાર, કહત વારંવાર,

સખનકે આધાર, ધન નિર્ધનનકે;

લેત યમુને નામ હેત અલે પદ ઠાન;
રસિક પ્રિતમ પ્રિયા બસ જી ઇનકે.

શ્યામ૦ ૨

પદ ૩ જી.

કહેત શ્રુતિસાર નિર્ધાર કરિકે.
ઇન બિના કેન એસી કરે હે સખી;

કહેત૦

હરત દુઃખદંદ સુખકંદ બરખે.

કહેત૦ ૧

શ્રદ્ધ સંબંધ જખ હોત યા જીવકે,

તખહિં ઇનકી ભુજા વામ ફરકે;

દોરિકરિ સોર કરી જાય પિયસોં કહે.

અતિહિ આનંદ મનમેંજી હરખેં.

કહેત૦ ૨

નામ નિર્મોલ નગ લે કોઉ ના શકે.

ભક્ત રાખત હિયે હાર કરકે;

રસિક પ્રિતમ જીકી હોત જાપર કૃપા,

સોઈ શ્રીયમુનાજીકે રૂપ પરખે.

કહેત૦ ૩

પદ ૪ થી.

નેનભરિ દેખિ અખ ભાનુ તનયા.

નેન૦

કેલિ પિયસોં કરે ભ્રમર તખહિં પરે;

શ્રમજલ ભરત આનંદ મનયા.

નેન૦

ચલત ટેઠી હોહિ, લેત પિયકે મોહી,

ઇન બિના રહત નહિ, એક છિનયા.

રસિક પ્રિતમ રાસ કરત યમુના પાસ,

માનો નિર્ધનનકી હે જી ધનયા.

નેન. ૨

પદ ૫ મું.

શ્યામસંગ શ્યામઠે રહિરિ શ્રીયમુને.

શ્યામ૦

સુરતશ્રમખિંદુતેં સિંધુસી વહિ ચલી;

માનો આતુર અલી રહી ન ભવને.

શ્યામ૦ ૧

કોટિ કામહિં વારેં, રૂપ નેનન નિહારે,

લાલ ગિરિધરન સંગ કરત રમને;

હરખિ ગોવિંદ પ્રભુ નીરખી ઇનકી ઓર,

માનોં નવદુલહની આઈ ગોને.

શ્યામ૦ ૨

પદ ૬ મું.

ચરણપંકજરેણુ શ્રી યમુનેજી દેની.

ચરણ૦

કલિયુગ જીવ ઉદ્ધારણુ કારન;

કાટત પાપ અખધાર પેની.

ચરણ૦ ૧

પ્રાણપતિ પ્રાણસુત, આયે ભક્તન હિત,

સકલ મુખકી તુમ હો જી સેની;

ગોવિંદ પ્રભુ વિના રહત નહિ એક છિતું,

અતિહિ આતુર ચંચલ જીનયની.

ચરણ૦ ૨

પદ ૭ મું.

શ્રીયમુનાસી નાહીં કોઈ ઓર દાતા.

શ્રીય૦

જો ઇનકી શરણુ જાતહે દોરીકે;

તાહિકેં તીહિ છિતુ કરિ સનાથા.

શ્રીય૦ ૧

એહિ ગુન ગાન રસખાન રસના,

એક સહસ્ર રસના કયેં ન દઈ બિધાતા;

ગોવિંદ પ્રભુ તન મન ધન વારને,
સખહિકો જીવન ધનહીકેજી હાથા.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૮ મું.

શ્રી જમુના જસ જગતમેં જોઈ ગાવે.
તાકે આધીન હો રહત હેં પ્રાણપતિ;
નેન ઓર બેનમેં રસજી હાવે.
વેદ પુરાનકી બાત યહ અગમ હે.

શ્રીજ૦

શ્રીજ૦ ૧

પ્રેમકો લેદ કોઈ ન પાવે;
કહેત ગોવિંદ શ્રીજમુનેકિ જાપર કૃપા,
સોઈ શ્રીવલ્લભકુલ શરણ આવે.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૯ મું.

ધાય કે જાય જો શ્રીયમુના તીરે.
તાકિ મહિમા અખ કહાંલગ બરનિયે,
જાય પરસત અંગ પ્રેમ નીરે.
નિશ દિના કેલિ કરત મનમોહન,
પિયાસંગ ભક્તનકી હે જી ભીરે;
છીતસ્વામી ગિરિધરન શ્રીવિકુલ,
ધન બિના નેક નહિ ધરત ધીરે.

ધાય૦

ધાય૦ ૧

ધાય૦ ૨

પદ ૧૦ મું.

જા મુખતેં શ્રીયમુને યહ નામ આવે,
તાપર કૃપા કરેં શ્રીવલ્લભ પ્રભુ;
સોઈ શ્રીજમુનાજીકો લેદ પાવે.

જા મુ૦

જા મુ૦ ૧

તન મન ધન સખ લાલ ગિરિધરનકો,
 દેકેં ચરન જખ ચિત્ત લાવે,
 છીતસ્વામી ગિરિધરન શ્રી વિઠ્ઠલ;
 નેનન પ્રગટ લીલા દિખાવે.

જા મુ૦ ૨

પદ ૧૧ મું.

ધન્ય શ્રીયમુને નિધી દેનહારી.
 કરતા ગુનગાન અજ્ઞાન અધ દૂર કરિ;
 જાય મીલવત પ્રિયા પ્રાનખ્યારી.
 જનકોઈ સંદેહ કરો ખાત ચિત્તમેં ધરો,
 પુષ્ટિપંથ અનુસરો, સુખજી કરી;
 પ્રેમકે પુંજમેં, રાસ રસકુંજમે.
 તાહી રાખત રસરંગ લારી.

ધન્ય૦ ૧

ધન્ય૦ ૨

યમુને ઓર પ્રાણ પતિ પ્રાણ ઓર પ્રાણસુત,
 ચહું જન જીવપર દયા બિચારી;
 છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રી વિઠ્ઠલ,
 પ્રિતકે લીયે અખ સંગ ધારી.

ધન્ય૦ ૩

પદ ૧૨ મું.

ગુણ અપાર મુખ એક કહાંલો કહિયે,
 તને સાધન લને નામ શ્રીજમુનાજીકો;
 લાલગિરિધરનવરતખડિં પૈયે.
 પરમ પુનિત પ્રીતિકી રીતિ સખ જાનિકે,
 દૃઢ કરી ચરણ કમલ જી ગ્રહીયે;

ગુણ૦

ગુણ૦ ૧

છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રી વિકૃલ.
એસી નિધિ છાંડી અબ કહાં જુ જૈયે.

ગુણ૦ ૨

પદ ૧૩ મું.

ચિત્તમેં શ્રીજમુના નિશદિન જો રાખો.

ચિત્ત૦

ભક્તકેવશ કૃપા કરતહે સર્વદા;

એસો શ્રીજમુનાજીકો હેજુ સાખો.

ચિત્ત૦ ૧

જા મુખતેં શ્રીજમુને યહ નામ આવે,

સંગ કીજો અબ જાય તાકો;

ચતુર્ભુજદાસ અબ દેહિતહેં સખનસો.

તાતેં શ્રીજમુને જમુને જુ ભાખો.

ચિત્ત૦ ૨

પદ ૧૪ મું.

પ્રાણપતિ વિહરત શ્રીજમનાકૃતે,

પ્રાણ૦

લુખ્તમકરંદકે ભ્રમર જ્યોં બસ ભયે;

દેખી રવિઉદય માનો કમલ કુલે,

પ્રાણ૦ ૧

કરત ગુંજાર મુરલીજુ લે સાંવરો,

સુનત પ્રજવધુ તન સુધિ જુ ભૂતે,

ચતુર્ભુજદાસ જમુને પ્રેમસિંધુમે;

લાલગિરિધરન અબ હરખી ઝૂલે.

પ્રાણ૦ ૨

પદ ૧૫ મું.

વારંવાર શ્રીજમુને ગુણ ગાન કીજો.

વારં૦

એહી રસનાતેં જો નામરસ અમૃત;

ભાગ્ય જાકે હેં સોઈ જુ પીજો.

વારં૦ ૧

ભાનુતનયા હયા! અતિહી કરુણામયા:
 ધનકી કરિ આસ અખ સદાઈ જીજે;
 ચતુર્ભુજદાસ કહે સોઈ પિયાપાસ રહે,
 જોઈ શ્રીજમુનાજીકે રસ જી બીજે.

વારં ૦ ૨

પદ ૧૬ મું.

હેતકરી હેત શ્રીજમુને વાસ કુંજે.
 જહાં નિસ વાસર રાસમેં રસિકવર,
 કહાં લગ બરનિયે પ્રેમ પુંજે.
 થકિત સરિતાનીર, થકિત વ્રજ વધુ ભીર;
 કોઈ ન ધરત ધીર મુરલી સૂનીજે;
 ચતુર્ભુજદાસ જમુને પંકજ જાનિ,
 મધુપકીનાઈ ચિત્ત લાય ગુંજે.

હેત ૦

હેત ૦ ૧

હેત ૦ ૨

પદ ૧૭ મું.

ભક્તપર કરી કૃપા શ્રીજમુને એસી.
 છાંડી નિજ ધામ વિશ્રામ ભૂતલ કિયો,
 પ્રગટલીલા દિખાઈ જી તેસી.

ભક્ત ૦

ભક્ત ૦ ૧

પરમ પરમારથ કરતહે સખનકોં,
 હેત અદ્ભુત રૂપ આપ જેસી,
 નંદદાસ યોં જાનિ દઢકરિ ચરણ ગ્રહે,
 એક રસના કહા કહોં વિસેખી.

ભક્ત ૦ ૨

પદ ૧૮ મું.

નેહ કારન શ્રીયમુને પ્રથમ આઈ,

નેહ ૦

ભક્તાકે ચિત્તકી વૃત્તિ સખ જાનહી;
તાહીતેં અતિહિં આતુર જુ ધાધ.
જાકે મન જેસી ઇચ્છા હતી તાહિકી,
તેસિહી આય સાધજુ પૂજાધ;
નંદદાસ પ્રભુ તાપર રીઝિ રહે.

નેહ૦ ૧

જોઈ શ્રીયમુનાજકો જસ જુ ગાઈ.

નેહ૦ ૨

પદ ૧૯ મું.

તાતેં શ્રીયમુને યમુને જુ ગાવો.

તાતેં૦

શેષ સહસ્ર મુખ નિશદિના ગાવત;

પાર નહિ પાવત તાહી પાવો.

તાતેં૦ ૧

સકલ સુખ દેન હાર તાતેં કરો ઉચ્ચાર,

કહતહુ વારંવાર જન બુલાવો; (યમુને બુલાવો.)

નંદદાસકી આસ શ્રીયમુને પુરન કરી,

તાતેં ધરી ધરી ચિત્ત લાવો.

પદ ૨૦ મું.

ભાગ્ય સૌભાગ્ય શ્રીયમુને જુ દેઈ.

ભાગ્ય૦

ખાત દૌકિક તજે પુષ્ટિ યમુને લજે;

લાલ ગિરિધરનવર તખ મિલેઈ.

ભાગ્ય૦ ૧

ભગવદીસંગ કરી ખાત ઇનકી લહે,

સદા સાનિહિ રહે દેતી મેઈ;

નંદદાસ જાપર કૃપા શ્રીવલ્લભ કરે,

તાકો શ્રી યમુને સર્વસ્વ જો દેઈ.

ભાગ્ય૦ ૨

પદ ૨૧ મું.

નામ મહિમા એસો જો જોનો,
મયાદાદિક કહે લૌકિક સુખવ્રહે;
પુષ્ટિકો પુષ્ટપથ નિશ્ચયે જાનો.

નામ૦

નામ૦ ૧

સ્વાતિ જલ ખુંદ જળ પરતહે જાહિમેં,
તાહિમેં હોત તેસો જુ વાનો;

શ્રીયમુને કૃપા સિંધુ જાનિ, સ્વાતિ જલ બહુ માનિ,
સુર ગુણ પુર કહાંલો બખાનો.

નામ૦ ૨

પદ ૨૨ મું.

ભક્તકોં સુગમ શ્રીયમુને અગમ ઓરેં,
પ્રાતહી નહાત અથ જાત તાકે સકલ;
જમ હું રહત તાહી હાથ જોરે.

ભક્ત૦

ભક્ત૦ ૧

અનુભવિ બિના અનુભવ કહા જાનહી,
જાકો પિયા નહિ ચિરા ચોરેં;

પ્રેમકે સિંધુકો મરમ જાન્યોં નહિ,

સુર કહે કહા ભયો દેહ બોરે.

ભક્ત૦ ૨

પદ ૨૩ મું,

ફલફલિત હોત ફલરૂપ યમુને,
દેખીહુ ના સુની તાહાંકી આપુની;

તાકી ખાત કહો કેસે જુ માને.

તાહિકે હાથ નમોલ નગ દીજયે;

જોઈ નીકે કરી પરખી જાને,

સુર કહે કૂરતેં દૂરિ બસિયે સદા;
શ્રીયમુનાજીકે નામ લિજે જી ધાને.

ફલ ૦ ૨

પદ ૨૪ મું

શ્રીયમુને પતિ દાસકે ચિન્હ ન્યારે.
ભગવદીકે ભગવદસંગ મિલિરહે;
જાકે હીયે બસત પ્રાણ પ્યારે.
ગુઠ યમુને બાત સોઈ અળ જાનિયે,
જાકે મન મોહન નેનતારે;
સુર સુખસાર નીરધાર વે પાવહી,
જાપર હોય શ્રીવલ્લભ કૃપા રે.

શ્રીય ૦ ૧

શ્રીય ૦ ૨

પદ ૨૫ મું.

૨ શ્રીયમુને રસખાનકેં શીષ નાજિં,
એસી મહીમા જાની ભક્તકેં સુખદાન,
જોઈ માગો સોઈ જી પાજિં.
પતિત પાવન કરન નામ લિનો તરન.
દ્રઠ કરિ ગ્રહી ચરન કહું ન જાજિં;
કુંભનદાસ લાલ ગિરિધરનમુખ નિરખત,
ચહિ ચાહત નહિ પલક લાઉં.

શ્રીય ૦ ૧

શ્રીય ૦ ૨

પદ ૨૬ મું.

શ્રી યમુને અગનિત ગુન ગને ન જાઈ.
યમુને તટ રેણુતે હોત હે નવિન તણુ;
ઇનકે સુખદેનકી મેં કરો બઠાઈ.

શ્રીય ૦

શ્રીય ૦ ૧

ભકત માંગત જોઈ દેતહં તીહા છિનું,
સો એસી કો કરે પ્રણુ નિવાઈ;
કુંભનદાસ લાલ ગિરિધરનમુખ નિરખત;
કહો કેસે કરિ મન અધાઈ.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૨૭ મું

શ્રીયમુનેપર તન મન ધન પ્રાણુ વારો.

શ્રીય૦

જાકી કીરતિ કેન અખ કહિસકે;
તાહી નેનનતે ન નેક ટારોં.

શ્રીય૦ ૧

ચરન કમલ ઇનકે જુ ચિંતત રહોં;
નિશ દિના નામ મુખ તેં ઉચ્ચારોં;
કુંભનદાસ કહે લાલ ગિરિધરનમુખ,
ઇનકી કૃપા ભઇ તખ નિહારોં.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૨૮ મું.

ભક્તાકી ઇચ્છા પુરન શ્રીયમુને જુ કરતા.

ભક્ત૦

ખિના માગે હુ દેત કહાંલોં કહોં હેત
જેસે કાહુકોં હોય ધરતા.

ભક્ત૦ ૧

શ્રીયમુના પુલિન રાસ વ્રજ વધુ લિયેં પાસ;
મંદ મંદહાસકર મનજુ હરતા,
કુંભનદાસ લાલગિરિધરમુખ નિરખત.
યહી જીય લેખત શ્રીયમુનેજુ ભરતા.

ભક્ત૦ ૨

પદ ૨૯ મું.

રાસરસસાગર શ્રીયમુને જુ જાની,

બહેત ધારાતન પ્રતિષ્ઠિતું નૌતન.

રાખત અપને ઉરમાંજી ઠાની.

રાસ૦ ૧

ભક્તકો સહિભાર, દેત જી પ્રાનઆધાર,

અતિહી બોલત મધુર મધુરિબાની;

શ્રીવિઠ્ઠલગિરિધરનવર બસ કીચે,

કેનપેંબત મહિમા બખાની.

રાસ૦ ૨

પદ ૩૦ મુ.

ભક્તપ્રતિપાલ જંબલ ટારે,

અપને રસરંગમે સંગ રાખત સદા,

સર્વદા ભેઈ શ્રીયમુને નામ ઉચ્ચારે

ભક્ત૦ ૧.

ઇનકી કૃપા અબ કહાંસગ બરનિચે,

જેસે રાખત જનની પુત્ર વારે.

શ્રીવિઠ્ઠલ ગિરિધરનસંગ વિહરત,

ભક્તકો એક છિન ના બિસારે.

ભક્ત૦ ૨

પદ ૩૧ મુ.

શ્રીયમુનાજીકો નામ લે સો સભાગી.

શ્રીય૦

ઇનકો સ્વરૂપકો સદા ચિંતન કરત;

કલ ન પરત જાય લેહ લાગી.

શ્રીય૦ ૧

પુષ્ટિમારગમરમ અતિહી દુર્લભ કરમ,

છાંડી સગરે પરમ પ્રેમભાગી;

શ્રી વિઠ્ઠલ ગિરિધરનએસી નિધિ;

ભક્તકોં દેત હે બિના માગી.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૨ મુ.

કેનપેંજાત શ્રીયમુને જી બરની;
 સખહીકે મનમોહત મોહન;
 સો પીયાકે મન હેજી હરની'
 ઇંનબિના એકછિન રહેત નહિ જીવન,
 ધન્ય પ્રજયંદમન આનંદ કરની;
 શ્રીવિઠ્ઠલ ગિરિધરન સહિત આયે;
 ભક્તકે હેત અવતાર ધરની,

કેન૦ ૧

કેન૦ ૨

પદ ૩૩ મુ.

શ્રીયમુને તુમસી એક હો જી તુંમહી.
 કરિ કૃપા હરસ નિસવાસર દીજિએ;
 તિહારે ગુન ગાનકે રહે ઉધમહિ.
 તિહારે પાચેતે સકલનિધિ પાવહી;
 ચરણ કમલ ચિત્ત ભ્રમર ભ્રમહી,
 કુણુદાસની કહે કેન યહ તપ કીયો,
 તિહારે ઠીગ રહેત હેં લતા દુમહી.

શ્રીય૦

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૪.

એસી કૃપા કીજે લીજીયે નામ;
 શ્રીયમુને જગવંદની ગુણ ન જાત કહુ ગિનિ;
 જિનકે એસે ધણી સુંદરશ્યામ.
 દેત સંયોગરસ એસે પિયુ હેજી બસ,
 સુનત તિહારો સુજસ પૂરે કામ;

એસી૦

એસી૦ ૧

કૃષ્ણગુદાસ કહે ભક્તિહિત કારને;
શ્રીયમુને એકછિંન નહિ કરે વિશ્રામ;
પદ ૩૫ મુ.

એસી૦ ૨

શ્રીયમુનાકે નામ અઘ દૂરી ભાજે
જિનકે ગુન સુનનકેં લાલગિરિધરનપિય
આય સનમુખ તાકે બિરાજે.

શ્રીય૦ ૧

તિહિછિનું કાજ તાકે સગરે સરે
જાય કે મિલત વ્રજ વધુ સમાજે;
કૃષ્ણગુદાસનિ કહે તાહિ અખ કેન ડર;
જાકે ઉપર શ્રીયમુનેસી ગાજે.

શ્રીય૦૨

પદ ૩૬ મુ.

શ્રીયમુનાજીકે નામ તેઈજી લેહે,
જીનકી લગન લાગી નંદલાલસેં;
સર્વસ્વ દેકે નિકટ રહેહેં;

શ્રીય૦

જિનહી સુગમ જાનિ વાત મનમેંજી માનિ,
બિના પહેચાંનિ કેસેંજી પૈયે;
કૃષ્ણગુદાસનિ કહે શ્રીયમુનેનામ નૌકા.
ભક્ત ભવસિંધુતેં ચોંહી તરિયે.

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૭ મુ.

શ્રીયમુનેકી આસ અખ કરતાહેં હાસ
મન કર્મ બચન કર જોરી કે માગત,
નિશહિના રાખીએ અપનેજી પાસ.

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૧

જહાંપિય રસીકવર રસિકની રાધિકા,
 હોઉ જન સંગમિલિ કરત રાસ;
 હાસ પરમાનંદ પાચે અબ પ્રજયંદ
 દેખી સીરાને નેન મંદહાસ.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૮ સું.

શ્રીયમુનેકે સાથ અબ ફિરતહે નાથ,
 ભક્તકે મનકે મનોરથ પુરન કરત;
 કહાંલોં કહિયે ઇનકી જુ ગાથ.
 વિવિધસિંગાર આલુખન પહેરેં,
 અંગ અંગ શોભા ખરની ન જાત;
 હાસ પરમાનંદ પાચે અબ પ્રજયંદ,
 રાખે અપને શરન બહે જુ જાત.

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૧

પદ ૩૯ સું.

શ્રીયમુને પિયકેં બસ તુમજુ કિને.
 પ્રેમકે ફંદતે અહિજુ રાખે નિકટ,
 એસે નિર્મોલ નગ મોલ લિને
 તુમજુ પઠાવત તહાં અબ ધાવત,
 તિહારે રસરંગમેં રહત ભીને;
 હાસ પરમાનંદ પાચે અબ પ્રજયંદ.
 પરમ ઉદાર શ્રીયમુનેજુ દીને,

શ્રીય૦ ૨

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૧

પદ ૪૦ સું.

શ્રીયમુને સુખકારની પ્રાણપતિકે.

શ્રીય૦ ૨

શ્રીય૦

જને ભુલીજાત પિયા તેને સુધિકરિદેત;
કહોંલોં કહિયે ઇનકેજી હિતકે.

શ્રીયમુ ૧

પિયસંગ ગાન કરે, ઉમંગી જો રસ ભરે,
દેત તારી કર લેત ઝટકે,
દાસ પરમાનંદ પાચે અબ વ્રજચંદ,
એહી જાનત સબ પ્રેમગતિકે.

શ્રીયમુ ૨

ધૃતિ શ્રી યમુનાજીકે ૪૦ પદ સમાપ્ત.

ઘોળ,

ધન્ય ધન્ય શ્રી યમુનાજી સુખદાઈમા. સેવકજનને સદા સુહાઈમા;
સુંદર શ્યામ અંગે અતિ સાહેમા, નિરખતાં નીજ જનનાં મન મોહેમા.
ભાલ વિશાળ કમળ હળ નયનમા, નાસિકા કિર કેકિલ કલખેનમા;
ખિંબથી અધિક અધર અરૂણાઈમા. કેમલ ગલ સ્થલ ઝલકાઈમા,
દાડિમ બીજ દંત અતિ આપેમા, રતિપતિની મર્યાદા લોપેમાં;
બ્રહ્મકુટી ધનુષ કામનુ' રાજેમા, મસ્તક કેશ મધુપ સમ છાજેમા.
નખશિખ સુંદર અતિ સુકુમારમા, વૈભવ બાઢયો અંગ અપારમા;
તરણિ તનયા તરૂણ છે બાલમા, ચંદ્ર મુખીને રૂપ રસાલમા.
કૃપા કરી ક્ષિતિ ઉપર પધાર્યાંમા. અંનેક પતિત જનને ઉદ્ધાર્યાંમા;
કાલિંદિની કીર્તિ જગત વધારીમા, જળ અતિશિતળને સુખકારીમા.
અંનેક દેશને પાવન કરતાંમા, ચરણ શ્રી વ્રજમંડળમાં ધરતાંમા;
તેણે કરી વૈભવ અતીશે વાઢ્યોમા, લકતનો સકળ મનોરથ સાધ્યોમા.

બેઉ તટ હસ્ત કમળ છબી છાજેમા, લહેર તે કંકણરૂપ બિરાજેમા
 વાલુકા ચમકે ઝગમગ મોતીમા, માણેક હીરાની અતિ જ્યોતિમા,
 અંગ અંગ મુક્તાનાં આભણુમા, તે તો જળપ્રુહીથી આવરણુમા;
 સખિજીને સંગ કેડીલા મોરમા, સારસ હંસને ફીર ચકોરમા,
 ત્રિવિધ સમીર સમીપે ચાલેમા, તેતો ત્રિવિધ તાપને ટાળેમા;
 બેઉ તટ વૃક્ષલતા રહ્યાં કુત્રીમા, શાખાઓ જળ ઉપર રહી ઝુમીમા,
 અધિક સમીપ શ્રીવૃન્દાવનમા, કુંજે કુંજે સૌરભ સહિત સુમનમા,
 ચિતળ સુગંધ સુખદ વહે નિરમા, તીર બેસે ઠોર ઠોર આભીરમા;
 રાણીજીના સૌભાગ્યનો નહિ પારમા, શાં શા કહું વૈભવતણા પ્રકારમા;
 પ્રભુજીના ગુઢ રમણ મધ્યે પાતીમા, પ્રિતમસંગ સદા મદમાતીમા.
 સદા નિરંતર વ્રજપતિ ખેલેમા, રાણીજીને સદા નિકટ રંગ રેલેમા;
 હંપતિ શ્રમ જલસહિતવિહારમા, જલ મધ્ય કિંઠત વિવિધ પ્રકારમા.
 તેણે કરી શતઘણી શોભા બાઢીમા, રાણીજીનો મહિમા અતુલ અગારેમા;
 જે જન સદા ધરે ચિત્ત ધ્યાનમા, તેહને પુષ્ટિતાણું કરે દાનમા.
 વ્રજપતિ લીલા પ્રગટ દેખાડેમા, ચરણ કમળ રસ સ્વાદ ચખાડેમા;
 અષ્ટ મહા સિદ્ધિનું કરે દાનમા, ભાવે જે કરે અંબુ પાનમા.
 દર્શને સકળ આપદા ટાળેમા, ભક્તને અભય પદારથ આપેમા;
 એવું શ્રી મહારાણીજીનું રૂપમા, નખશિખ સુંદર પરમ અનુપમા.
 સદા બિરાજે શ્રી વ્રજની માંહેમા, નિત્યપ્રતિવિલસે વ્રજપતિ બાંહેમા
 પુષ્ટિ ભક્તની કરજે સારમા, કૃપા કરી ઉતારે ભવ પારમા.
 નિજ સેવક ને એ છે આશમા, સદા રાખે ચરણકમલની પાસમા.

ધોળ.

હરનિશ હરશન દીજીયે. કલિંદળ હરનિશ હરશન દીજીયે. ટેક.	
ઘાળ પશુ બુદ્ધિમાં અજ્ઞાન છું પણ આપની,	
આ વિનતિ કરતાં મન ખડીજીયે.	કલિંદળ.૦ ૧
જનુની પ્રકાર સ્નેહ જીવ ઉપર રાખતા	
મારા સાધન વિના તે આપ રીઝીયે.	કલિંદળ.૦ ૨
ભક્તને ને ભક્તિ દાતા આપ ભવતારણિ;	
મા પ્રેમનો તે પંથ પતિજીયે,	કલિંદળ.૦ ૩
મેઘ શ્યામરૂપે આપ ભાનુની સુતા છો;	
આ કારણ એ શ્યામ સ્નેહ ભીજીયે.	કલિંદળ.૦ ૪
પર્મ કૃપાળ આપ અધમ ઉદ્ધારની,	
મા પુષ્ટિરસ પાઓ તો કાંઈ પીજીએ.	કલિંદળ.૦ ૫
નિજજન ધ્યાન માગે ચર્ણુ કમળનું,	
મા જેમ ઘૂત ખાંડ મધ્યે દીજીએ.	કલિંદળ.૦ ૬

શ્રી સર્વોત્તમ સ્તોત્ર.

પ્રાકૃતધર્માનાશ્રયમપ્રાકૃતનિષિલધર્મરૂપમિતિ	
નિગમપ્રતિપાદ્યં ચત્તચ્છુદ્ધં સાકૃતિ સ્તૌમિ	॥ ૧ ॥
કલિકાલતમચ્છન્નદષ્ટિવાદિદુષામપિ	
સંપ્રત્યવિષયસ્તસ્ય માહાત્મ્યં સમભૂદ્ભુવિ	॥ ૨ ॥
દયયા નિજમાહાત્મ્યં કરિણ્યન્પ્રકટં હરિઃ	
વાણ્યા યદ્વા તદ્વા સ્વાસ્થ્યં પ્રાદુર્ભૂતં, ચકાર હિ	॥ ૩ ॥

तद्भक्तमपि दुर्भोधं सुभोधं स्याद्यथा तथा	
तन्नामाष्टोत्तरशतं प्रवक्ष्याम्यभिलाषहृत्	॥ ४ ॥
ऋषिरग्निकुमारस्तु नाम्नां छन्दो जगत्प्रसौ	
श्रीकृष्णस्य देवता यः भीष्मं कारुणिकः प्रभुः	॥ ५ ॥
विनियोगो भक्तियोगः प्रतिभंधविनाशने	
कृष्णधरामृतास्वादसिद्धिरत्र न संशयः	॥ ६ ॥
आनन्दः परमानन्दः श्रीकृष्णस्य कृपानिधिः	
हैवोद्धारप्रयत्नात्मा स्मृतिमात्रातिनाशनः	॥ ७ ॥
श्रीभागवतगुढार्थं प्रकाशनपरायणः	
साकारप्रह्लादादिकस्थापके वेदपारगः	॥ ८ ॥
मायावाहनिराकर्ता सर्ववाहिनिरासकृत	
भक्तितर्गाङ्गमातङ्गः सत्रीशुद्राद्युद्धृतिक्षमः	॥ ९ ॥
अङ्गीकृत्यैव गोपीशवल्लभकृतमानवः	
अङ्गीकृतौ समर्थाहो भङ्गाङ्गः कृष्णो विभुः	॥ १० ॥
अहेयदानदक्षश्च भङ्गाङ्गारयस्त्रिवान्	
प्राकृतानुकृतिव्याजमोहितासुरमानुषः	॥ ११ ॥
वैश्वानरो वल्लभाग्र्यः सद्रूपो हितकृत्सताम्	
जनशिक्षाकृते कृष्णभक्ति कृन्निभिलेखकः	॥ १२ ॥
सर्वलक्षणसंपन्नः श्रीकृष्णज्ञानहो गुरुः	
स्वानन्दतुन्दिलः पद्महलायतविदोद्यनः	॥ १३ ॥
कृपाहृद्वृष्टिसंस्पृष्टहासहासीप्रियः पतिः	
रोषहृत्पातसंस्पृष्टलक्तद्विद् भक्तसेवितः	॥ १४ ॥

सुभसेव्यो दुराराध्यो दुर्लभांघिसरोरुहः	
उग्रप्रतापो वाङ्मसिंधु पूरिताशेषसेवकः	॥ १५ ॥
श्रीभागवतपीयूषसमुद्रमथनक्षमः	
तत्सारभूतरासस्त्रीभावपूरितविग्रहः	॥ १६ ॥
सान्निध्यमात्रदत्तश्रीकृष्णप्रेमा विमुक्तिहः	
रासलीलैकतात्पर्यः कृपयैतत्कथाप्रहः	॥ १७ ॥
विरहानुभवैकार्थसर्वत्यागोपदेशकः	
भक्त्याचारोपदेष्टा यः कर्ममार्गप्रवर्तकः	॥ १८ ॥
यागादौ भक्तिमार्गेऽसाधनत्वोपदेशकः	
पूर्णाहः पूर्णकामो वाङ्मपतिर्विष्णुधेश्वरः	॥ १९ ॥
कृष्णनाभसहस्रस्य वक्ता भक्तापरायणः	
भक्त्याचारोपदेशार्थनानावाक्यनिर्णयकः	॥ २० ॥
स्वाथीनिजताम्रिलप्राणप्रियस्तादृशवेष्टितः	
स्वहासार्थं कृताशेषसाधनः सर्वशक्ति धृक्	॥ २१ ॥
भुवि भक्तिप्रयारैककृतेस्वान्वय कृत्पिता	
स्ववंशे स्थापिताशेषस्वमाहात्म्यः स्मयापहः	॥ २२ ॥
पतिप्रतापतिः पारलौकिकैहिकहानकृत्	
निगूढहृदयो नन्यभक्तेषुज्ञापिताशयः	॥ २३ ॥
उभासनादिमार्गातिमुग्धमोहनिवारकः	
भक्तिमार्गे सर्वमार्ग वैलक्षण्यानुभूतिकृत्	॥ २४ ॥
पृथक्शरणमार्गोपदेष्टा श्रीकृष्णहार्दवित्	
प्रतिक्षणिकुञ्जस्थलीदारम सु पूरितः	॥ २५ ॥

તત્કથાશ્રિમયિતસ્તદ્વિસ્મૃતાન્યેા પ્રજપ્રિયઃ	
પ્રિયપ્રજસ્થિતિઃ પુષ્ટિલીલાકર્તા રહઃપ્રિયઃ	॥ ૨૬ ॥
ભક્તોચ્છાપૂરકઃ સર્વાજ્ઞાતલીલોડતિમોહનઃ	
સર્વાસકતો ભક્તમાત્રાસકતઃ પતિતપાવનઃ	॥ ૨૭ ॥
સ્વયશોગાનસંહૃષ્ટહૃદયાંભોજવિષ્ટરઃ	
યશઃપીયુષલહરી ખલાવિતાન્યરસઃ પરઃ	॥ ૨૮ ॥
લીલામૃતરસાર્દ્રાર્દ્રીકૃતાખિલશરીરભૃત્	
ઓવર્દ્ધનસ્થિત્યુત્સાહસ્તદલીલાપ્રેમપૂરતિઃ	॥ ૨૯ ॥
યસ્યભોક્તા યજ્ઞકર્તા ચતુર્વર્ગવિશારદઃ	
સત્યપ્રતિજ્ઞસ્તિશુણ્ણાતીતો નયવિશારદઃ	॥ ૩૦ ॥
સ્વકીર્તિવર્દ્ધનસ્તત્ત્વસૂત્રભાષ્યપ્રદર્શકઃ	
માયાવાહાખ્યતૂલાગ્નિર્ધ્વજવાહનિરૂપકઃ	॥ ૩૧ ॥
અપ્રાકૃતાઽખિલાકલ્પભૂષિતઃ સહજસ્મિતઃ	
ત્રિલોકીભૂષણં ભૂમિભાગ્યં સહજસુંદરઃ	॥ ૩૨ ॥
અશેષભક્તસંપ્રાર્થ્યચરણાબ્જરજોધનઃ	
ઈત્યાનંદનિધેઃ પ્રોક્તં નામ્નામષ્ટોત્તરંશતમ્	॥ ૩૩ ॥
શ્રદ્ધાવિશુદ્ધબુદ્ધિર્ધનઃ પઠત્યનુહિનં જનઃ	
સતદેકમનાઃ સિદ્ધિશુકતાં પ્રાપ્નોત્યસંશયઃ	॥ ૩૪ ॥
તદ્વપ્રાપ્તૌવૃથામોક્ષસ્તદ્વપ્રાપ્તૌ તદ્ગતાર્થતા	
અતઃસર્વોત્તમં સ્તોત્રં જજ્ઞ્યં કૃષ્ણુરસાર્થિભિઃ	॥ ૩૫ ॥
૬૬ ઇતિ શ્રીમહાગ્નિકુમારપ્રોક્તં સર્વોત્તમંસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્, ૬૬	

અથ શ્રી બાલબોધ ગ્રન્થ.

નત્વા હરિં સદાનન્દં, સર્વસિદ્ધાન્તવિગ્રહમ્	
બાલપ્રબોધનાર્થાય, વદામિ સુવિનિશ્ચિતમ્	૧
ધર્માર્થકામમોક્ષાખ્યાઃ, ચત્વારૈર્થા મનીષિણામ્;	
જીવેશ્વરવિચારેણ, દ્વિધા તે હિ વિચારિતાઃ	
અલૌકિકાસ્તુ વેદોકતાઃ સાધ્યસાધનસંયુતાઃ	
લૌકિકા ઋષિભિઃ પ્રોકતાઃ; તથૈવેશ્વરશિક્ષયા,	૩
લૌકિકાંસ્તુ પ્રવક્ષ્યામિ, વેદનાદા યતઃ સ્થિતાઃ	
ધર્મશાસ્ત્રાણિ નીતિશ્ચ, કામશાસ્ત્રાણિ ચ ક્રમાત્,	૪
ત્રિવર્ગસાધકાનીતિ, ન તન્નિર્ણય ઉચ્યતે;	
મોક્ષે ચત્વારિ શાસ્ત્રાણિ, લૌકિકે પરતઃ સ્વતઃ	૫
દ્વિધા દ્વે દ્વે સ્વતસ્તત્ર, સાંખ્યયોગૌ પ્રકીર્તિતૌ;	
ત્યાગાત્યાગવિભાગેન, સાંખ્યે ત્યાગઃ પ્રકીર્તિતઃ;	
અહંતામમતાનાશૌ, સર્વથા નિરહં કૃતૌ;	
સ્વરૂપસ્થૌ યદ્વા જીવઃ કૃતાર્થઃ સ નિગદ્યતે,	૭
તદર્થ પ્રક્રિયા કાચિત્પુરાણેડપિ નિરૂપિતા;	
ઋષિભિર્બુધ્ધિપ્રોકતા ક્ષલ્પમેકમપ્રાહ્યતઃ	
અત્યાગેયોગમાર્ગો હિ ત્યાગોડપિ મનસૈવહિ;	
યમાદ્યસ્તુકર્ત્તવ્યાઃ સિદ્ધિયોગે કૃતાર્થતા,	૮
પરાશ્રયેણ મોક્ષતુ દ્વિધા સોડપિ નિરૂચ્યતે;	
પ્રદ્ધા પ્રાદ્ધણતાં યાતસ્તર્પણેણ સુ સેવ્યતે,	૧૦

- તે સર્વાર્થા ન આદ્યેન શાસ્ત્રં કિંચિદ્દીરિતમ ;
 અતઃ શિવશ્ચ વિષ્ણુશ્ચ જગતો હિતકારકૌ, ૧૧
 વસ્તુનઃ સ્થિતિસંહારૌ કાર્યૌ શાસ્ત્રપ્રવર્તકૌ;
 બ્રહ્મૈવ તાદૃશં યસ્માત્ સર્વાત્મક તયોદિતૌ. ૧૨
 નિર્દોષ પૂર્ણ ગુણતા તત્ શાસ્ત્રે તયોઃ કૃતા;
 ભોગમોક્ષ કલેહાતું, શકતૌ દ્વાવપિ યદ્વાપિ. ૧૩
 ભોગઃ શિવેન મોક્ષસ્તુ, વિષ્ણુનેતિ વિનિશ્ચયઃ
 લોકેડપિ યત્પ્રભુર્ભુકતે તન્ન ચચ્છતિ કહિંચિત્, ૧૪
 અતિપ્રિયાય તદ્વાપિ, દીયતે કવચિદેવ હિ;
 નિયતાર્થપ્રદાનેન તદ્દીયત્વં તદ્વાશ્રયઃ ૧૫
 પ્રત્યેકં સાધનં ચૈતદ્ દ્વિતીયાંથે મહાન શ્રમઃ
 જીવાઃ સ્વભાવતો દુષ્ટા દેષાભાવાય સર્વદા. ૧૬
 શ્રવણાદિ તતઃ પ્રેમણા, સર્વં કાય હિ સિદ્ધયતિ;
 મોક્ષસ્તુ સુલભો વિષ્ણુભોગશ્ચ શિવતસ્તથા. ૧૭
 સમર્પણેનાત્મનો હિ, તદ્દીયત્વં ભવેદ્ ભુવમ;
 અતદ્દીયતયા ચાપિ કેવલશ્ચેત્સમાશ્રિતઃ ૧૮
 તદ્વાશ્રયતદ્દીયત્વ બુદ્ધ્યૈ કિંચિત્સમાચરેત્;
 સ્વધર્મમનુતિષ્ટન્ વૈ ભારદ્વૈગુણ્યમન્યથા, ૧૯
 ઇત્યેવં કથિતં સર્વં નૈતદ્ જ્ઞાને શ્રમઃ પુનઃ
 ॥ ઇતિ શ્રીમદ્ભલ્લાચાર્ય વિરચિતો બાલબોધગ્રન્થસંપૂર્ણમ્ ॥

અથ શ્રી સિદ્ધાન્ત મુકતાવલી ગ્રન્થ.

- નઃવા હરિં પ્રવક્ષ્યામિ સ્વસિદ્ધાન્તવિનિશ્ચયમ્ ;
કૃષ્ણસેવા સદા કાર્યા માનસી સા પરા મતા, ૧
એતસ્તત્પ્રવણું સેવા તત્સિદ્ધયૈ તનુવિત્તજ્ઞઃ
તતઃસંસારદુઃખસ્ય નિવૃત્તિર્પ્રહ્લખોધનમ્. ૨
પરં પ્રહ્લુ તુ કૃષ્ણો હિ સચ્ચિદ્નંદકં પ્રહત્ ;
દ્વિરૂપં તદ્ધિ સર્વં સ્યાત્ એકં તસ્માદ્વિલક્ષણમ્. ૩
અપરં તત્ર પૂર્વસ્મિન્ વાહિનો બહુદા જયુઃ
માયિકં સગુણું કાર્યં સ્વતંત્રં એતિ નૈકધા. ૪
તદ્દેવૈતત્પ્રકારેણ ભવતીતિશ્રુતેર્મતમ્ ;
દ્વિરૂપં ચાપિ ગંગાવદ્ જ્ઞેયં સા જલરૂપિણી. ૫
માહાત્મ્યસંયુતા નૃણાં સેવતાં ભુક્તિભુક્તિદા ;
મર્યાદામાર્ગવિધિના તથા પ્રહ્લાપિ બુદ્ધ્યતામ્ ; ૬
તત્રૈવ દેવતામૂર્તિર્લોક્યા યા દૃશ્યતે કવચિત્ ;
ગંગાયાં ચ વિશેષેણ પ્રવાહાભેદબુદ્ધયે. ૭
પ્રત્યક્ષા સા ન સર્વેષાં પ્રાકાશ્યં સ્યાત્તયા જલે ;
વિહિતાચ્ચ ફલાતદ્ધિ પ્રતીત્યાપિ વિશિષ્યતે. ૮
યથા જલં તથા સર્વં યથા શકતા તથા પ્રહત્ ;
યથા દેવી તથા કૃષ્ણઃ તત્રાચ્ચે તદ્વિહોચ્યતે. ૯
જગત્તુ ત્રિવિધં પ્રોક્તં પ્રહ્લવિષ્ણુશિવાસ્તતઃ
દેવતા રૂપવત્પ્રોક્તાઃ પ્રહ્લણીત્યં હરિર્મતઃ ૧૦
કામચારસ્તુ લોકેડરિમન્પ્રહ્લાદિભ્યો ન ચાન્યથા ;

- પરમાનંદરૂપે તુ કૃષ્ણે સ્વાત્મનિ નિશ્ચયઃ ૧૧
 અતસ્તુ બ્રહ્મવાદેન કૃષ્ણે બુદ્ધિર્વિધીયતામ્;
 આત્મનિ બ્રહ્મરૂપે તુ છિદ્રા વ્યોમનીવ ચેતનાઃ ૧૨
 ઉપાધિનાશે વિજ્ઞાને બ્રહ્માત્મત્વાવબોધનેઃ
 ગંગાતીરરિથતો યદ્દેવતાં તત્ર પશ્યતિ; ૧૩
 તથા કૃષ્ણું પરં બ્રહ્મ સ્વસ્મિન્ જ્ઞાની પ્રપશ્યતિ;
 સંસારી યસ્તુ ભજતે સ દૂરસ્થો યથાતથા. ૧૪
 અપેક્ષિતજલાદીનામભાવાત્તત્ર દુઃખભાક; ;
 તસ્માન્કૃષ્ણુમાર્ગસ્થો વિમુક્તઃ સર્વલોકતઃ ૧૫
 આત્માનંદ સમુદ્રસ્થ કૃષ્ણુમેવ વિચિંતયેત્;
 લોકાર્થી ચેદ્ ભજેત્કૃષ્ણું કિલ્પ્તો ભવતિ સર્વથા. ૧૬
 કિલ્પ્તોપિ ચેદ્ ભજેત્કૃષ્ણું લોકો નશ્યતિ સર્વથા;
 જ્ઞાનાભાવે પુષ્ટિમાર્ગી તિષ્ઠેત્પૂજેત્સવાદિષુ. ૧૭
 મર્યાદાત્થસ્તુ ગંગાયાં શ્રીભાગવત તત્પરઃ
 અનુગ્રહઃ પુષ્ટિમાર્ગે નિયામક ઇતિ સ્થિતિઃ ૧૮
 ઉભયોસ્તુ ક્રમેણૈવ પૂર્વોક્તૈવ ક્લિપ્યતિ;
 જ્ઞાનાધિકો ભક્તિમાર્ગ એવં તસ્માન્નિરૂપિતઃ ૧૯
 ભક્ત્યભાવે તુ તીરસ્થો યથા દુષ્ટૈઃ સ્વકર્મભિઃ
 અન્યથા ભાવમાપન્નસ્તસ્માત્સ્થાનાન્ય નશ્યતિ. ૨૦
 એવં સ્વશાસ્ત્રસર્વસ્વં મયા શુભં નિરૂપિતમ્;
 એતદ્ બુધ્વા વિમુચ્યેત પુરુષઃ સર્વં સંશયાત્. ૨૧
 ધી ! શ્રીમદ્બ્રહ્માચાર્ય વિરચિતા શ્રી સિદ્ધાંતમુક્તાવલી સમાપ્તમ્.

અથ શ્રી પુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદાભેદ ગ્રન્થ.

- પુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદા વિશેષેણ પૃથક્ પૃથક્
 જીવદેહક્રિયાભેદેઃ પ્રવાહેણ ફલેન ચ.
 વક્ષ્યામિ સર્વસંદેહા ન ભવિષ્યંતિ ચચ્છેતે;
 ભક્તિમાર્ગસ્ય કથનાત્પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચયઃ ૨
- દ્વે ભૂતસર્ગાવિત્યુકતેઃ પ્રવાહો-પિ વ્યવસ્થિતઃ
 વેદસ્ય વિદ્યમાનત્વાન્મર્યાદાપિ વ્યવસ્થિતા. ૩
- કશ્ચિદેવ હિ ભક્તો હિ ચો મહાભક્ત પ્રતીતશ્ચાત,
 સર્વત્રોત્કર્ષકથનાત પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચયઃ ૪
- ન સંર્વોતઃ પ્રવાહાદ્દિ ભિન્નો વેદાચ્ચ ભેદતઃ
 ચદાયસ્યેનિ વચનાન્નાહુ વેદેરિતીરણાત. ૫
- માર્ગેકત્વેડપિ ચેદંત્યો તનુ ભક્ત્યાગર્ભો મતો;
 ન તદુકતં સૂત્રતો હિ ભિન્નો યુક્ત્યા હિ વૈદિકઃ ૬
- જીવદેહકૃતિનાં ચ ભિન્નત્વં નિત્યતા. શ્રુતઃ
 યથા તદ્વત્ પુષ્ટિમાર્ગે દ્વયોરપિ નિષેધતઃ ૭
- પ્રમાણભેદાદ્ભિન્નો હિ પુષ્ટિમાર્ગો નિરૂપિતઃ
 સર્વભેદં પ્રવક્ષ્યામિ સ્વરૂપાંગ ક્રિયાયુતમ ; ૮
- ઈચ્છામાત્રેણ મનસા પ્રવાહં સૃષ્ટવાન્હરિઃ
 વચસા વેદમાર્ગે હિ પુષ્ટિં કાચેન નિશ્ચયઃ ૯
- મૂલેચ્છાતઃ ફલં લોકે વેદોક્તં વૈદકેડપિચ;
 કાચેન તુ ફલં પુષ્ટૌ ભિન્નેચ્છાતોપિ નૈકતા. ૧૦
- તાનહુ દ્વિષતો વાક્યાદિભિન્ના જીવાઃ પ્રવાહિણુઃ

- અત એવેતરૌ લિન્નો સાંતૌ મોક્ષપ્રવેશતઃ ૧૧
- તસ્માન્જીવાઃ પુષ્ટિમાર્ગે લિન્ના એવ ન સંશયઃ
- ભગવદ્રૂપસેવાર્થં તત્સૃષ્ટિર્નાન્યથા ભવેત્. ૧૨
- સ્વરૂપેણાવતારેણ લિંગેન ચ ગુણેન ચ;
- તારતમ્યં ન સ્વરૂપે દેહે વા તત્ક્રિયાસુવા. ૧૩
- તથાપિ યાવતા કાર્યં તાવત્તસ્ય કરોતિ હિ;
- તે હિ દ્વિધા શુદ્ધમિશ્ર ભેદાન્મિશ્રા સ્ત્રિધા પુનઃ ૧૪
- પ્રવાહાદિવિભેદેન ભગવત્કાર્યં સિદ્ધયે;
- પુષ્ટયા વિમિશ્રાઃ સર્વજ્ઞાઃ પ્રવાહેણ ક્રિયારતાઃ ૧૫
- મર્યાદયા ગુણુજ્ઞાસ્તે શુદ્ધાઃ પ્રેમશ્રુતિ દુર્લભાઃ
- એવં સર્ગસ્તુ તેષાં હિ ફલં ત્વત્ર નિરૂપ્યતે. ૧૬
- ભગવાનેવ હિ ફલં સ યથાવિભવેદ્ ભુવિ;
- ગુણસ્વરૂપભેદેન તથા તેષાં ફલં ભવેત્. ૧૭
- આસકૃતૌ ભગવાનેવ શાપં દાપયતિ ક્વચિત્;
- અહંકારેડથવા લોકે તન્માર્ગં સ્થાપનાય હિ. ૧૮
- ન તે પાપંડતાં યાંતિ ન ચ રોગાદ્યુપદ્રવાઃ
- મહાનુભાવાઃ પ્રાયેણ શાસ્ત્રં શુદ્ધત્વહેતવે. ૧૯
- ભગવત્તારતમ્યેન તારતમ્યં ભજન્તિ હિ;
- વૈદિક્ત્વં લૌકિક્ત્વં કાપટયાત્તેષુ નાન્યથા. ૨૦
- વૈષ્ણુવત્ત્વં હિ સહજં તતોડન્યત્ર વિપર્યયઃ
- સંખંધિનસ્તુ ચે જીવાઃ પ્રવાહસ્થાસ્તથા પરે. ૨૧
- અર્ષણીશબ્દવાચ્યારતે તે સર્વે સર્વવર્ત્મસુ;

ક્ષણાત્સર્વત્વમાયાંતિ રુચિસ્તેષાં ન કુત્રચિત્.	૨૨
તેષાં ક્રિયાનુસારેણુ સર્વત્ર સકલં દુલ્ભ.	
પ્રવાહસ્થાન્પ્રવક્ષ્યામિ સ્વરૂપાંગક્રિયાયુતાન	૨૩
જીવાસ્તે હ્યાસુરાઃ સર્વે પ્રવૃત્તિં ચેતિ વર્ણિતાઃ	
તે ચ દ્વિધા પ્રકીર્ત્યન્તે હ્યશુરશ્ચવિભેદતઃ	૨૪
દુર્ગાસ્તે ભગવત્પ્રોકતા હ્યજ્ઞાસ્તાનનુ ચે પુનઃ	
પ્રવાહેડપિ સમાગત્ય પુષ્ટિસ્થરતૈર્ન યુજ્યતે.	૨૫
સોડપિ તૈસ્તત્કુલે જાતઃ કર્મણા જાયતે યતઃ	
ઇતિશ્રીમદ્વક્ષ્યામાચાર્ય વિરચિત પુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદાભેદ સમાપ્તમ્.	

અથ શ્રીસિદ્ધાન્ત રહસ્ય ગ્રન્થ.

શ્રાવણસ્યામલે પક્ષે એકાદશ્યાં મહાનિશિ;	
સાક્ષાદ્ભગવતા પ્રોકતં તદ્દક્ષરશ ઉચ્યતે.	૧
પ્રહ્લસંજંધકરણાત્સર્વેષાં દેહ જીવયોઃ	
સર્વદોષનિવૃત્તિહિં દોષાઃ પંચવિધાઃ સ્મૃતાઃ	૨
સહજ દેશકાલોત્થા લોકવેદનિરૂપિતાઃ	
સંયોગજાઃ સ્પર્શજાશ્ચ ન મન્તવ્યાઃ કથંચન.	૩
અન્યથા સર્વ દોષાણાં ન નિવૃત્તિઃ કથંચન;	
અસમર્પિતવસ્તુનાં તરમાદ્રજનમાચરેત	૪
નિવેદિભીઃ સમર્પ્યેવ સર્વ કુર્યાદિતિ રિચિતિઃ	
ન મતં દેવદેવસ્ય સામિભુકતં સમર્પણમ્.	૫
તસ્માદ્દાદૌ સર્વકાર્યે સર્વવસ્તુ સમર્પણમ્;	

હતાપદારવચનં તથા ચ સકલં હરેઃ
 ન આહ્યમિતિ વાક્યં હિ સિન્ન માર્ગપરં મતમ્;
 સેવકાનાં યથા લોકે વ્યવહારઃ પ્રસિદ્ધયતિ. ૭
 તથા કાર્યં સમર્થ્યેવ સર્વેષાં પ્રક્ષતા તતઃ
 ગંગાત્વં સર્વદોષાણાં ગુણદોષાદિવર્ણના.
 ગંગાત્વેન નિરૂપ્યા સ્યાત્તદ્વદત્રાપિ ચૈવ હિ. ૮
 ઇતિશ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યં વિરચિતં શ્રી સિદ્ધાન્તરહસ્યં સંપૂર્ણમ્.

અથ શ્રી નવરત્નસ્તોત્રમ્.

ચિંતા કાપિ ન કાર્યા નિવેદિતાત્માભઃ કદાપીતિ;
 ભગવાનપિ પુષ્ટિસ્થો ન કરિષ્યતિ લૌકિકીં ચ ગતિમ્. ૧
 નિવેદનં તા સ્મર્તાવ્યં સર્વથા તાદૃશૈર્જનેઃ
 સર્વેશ્વરસ્ય સર્વાત્મા નિજેચ્છાતઃ કરિષ્યતિ. ૨
 સર્વેષાં પ્રભુસંબંધો ન પ્રત્યેકમિતિ સ્થિતિઃ
 અતોડન્યવિનિયોગેડપિ ચિંતા કા સ્વસ્ય સોડપિચેત્. ૩
 અજ્ઞાનાદથવા જ્ઞાનાત્કૃતમાત્મનિવેદનમ્;
 યેઃ કૃણ્ણસાત્ કૃતપ્રાણિસ્તેષાં કા પરિહેવના. ૪
 તથા નિવેદને ચિંતા ત્યાજ્યા શ્રીપુરુષોત્તમે;
 વિનિયોગેપિ સા ત્યાજ્યા સમર્થો હિ હરિઃ સ્વતઃ ૫
 લોકે સ્વાસ્થ્યં તથા વેદે હરિસ્તુ ન કરિષ્યતિ;
 પુષ્ટિમાર્ગસ્થિતો યસ્માત્ સક્ષિણો ભવતાડખિલાઃ ૬
 સેવાકૃતિર્ગુરોરાજાખાધનં વા હરીચ્છયા;

અતઃસેવાપરં ચિત્તં વિધાય સ્થીયતાંસુખમ્.	૭
ચિત્તોદ્દેગં વિધાયાપિ હરિચંદ્રકરિષ્યતિ;	
તથૈવ તમ્ય લીલેતિ મત્વા ચિંતાં દ્રુતં ત્યજેત્	૮
તસ્માત્સર્વાત્મના નિત્યં શ્રીકૃષ્ણુઃશરણુંમમ;	
વહ્નિરેવં સતતં સ્થેયમિત્યેવ મે મતિઃ	૯
ઇતિ શ્રીમદ્ભગવાદ્યોગે વિરચિતં નવરત્નસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્.	

અથ અંત કરુણપ્રબોધ ગ્રન્થ.

અન્તઃકરણ મદ્રાકયં સાવધાન તયા શૃણુ;	
કૃષ્ણાત્ પરં નાસ્તિ દેવં વસ્તુતો દોષવર્જિતમ્.	૧
ચાંડાલી ચેદ્ રાજપત્નિ જાતા, રાજા ચ માનીતા,	
કદાચિદ્દયમાનેડપિ મૂલતઃ કા ક્ષતિર્ભવેત્	૨
સગર્ભણાદહં પૂર્વંમુત્તમઃ કિં સદા સ્થિતઃ	
કા મમાધમતા ભાવ્યા પશ્ચાત્તાપો યતો ભવેત્.	૩
સત્યસંકલ્પનો વિષ્ણુર્નાન્યથા તુ કરિષ્યતિ;	
આજેવ કાર્યા સતતં સ્વામિદ્રોહોડન્યથા ભવેત્	૪
સેવકસ્ય તુ ધર્મોયં સ્વામી સ્વસ્ય કરિષ્યતિ,	
આજ્ઞા પૂર્વં તુ યા જાતા ગંગાસાગરસંગમે.	૫
યાપિ પશ્ચાન્મધુવને ન કૃતં તદ્ દ્વયં મયા,	
દેહદેશપરિત્યાગસ્તૃતીયો લોકગોચરઃ	૬
પશ્ચાત્તાપઃ કથં તત્ર સેવકોડહં ન ચાન્યથા;	
લૌકિકપ્રભુવત્કૃષ્ણો ન દ્રષ્ટવ્યઃકથંચન.	૭

સર્વં સમર્પિતં ભક્ત્યા કૃતાર્થોડસિ સુખી ભવ,
 પ્રૌઢાપિ દુહિતાં ચદ્વત્સ્નેહાન્ન પ્રેખ્યતે વરે. ૮
 તથા દેહે ન કર્તવ્યં વરસ્તુષ્ઠિ નાન્યથા,
 લોકવચ્ચેત્સ્થિતિર્મેઘ્યાતિકં સ્વાદિતિ વિચારય. ૯
 અશક્યે હરિરેવાસ્તિ મોહં મ.ગાઃ કથચન
 ઇતિ શ્રીકૃષ્ણુદાસસ્ય વલ્લભસ્ય હિતં વચઃ ૧૦
 ચિત્તં પ્રતિ ચદ્વકણ્યં ભક્તો નિશ્ચિંતતાં વ્રજેત,
 ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યં વિરચિતં “ અન્તઃકરણપ્રબોધ ”
 ગ્રન્થ સમાપ્તમ્

અથ શ્રી વિવેકધૈયાશ્રય ગ્રન્થ.

વિવેકધૈયે સતતં રક્ષણીયે તથાશ્રયઃ
 વિવેકસ્તુ હરિઃ સર્વં નિજેચ્છાતઃ કરિષ્યતિ. ૧
 પ્રાર્થિતે વા તતઃકિં સ્થાત્ સ્વામ્યભિપ્રાય સંશયાત્,
 સર્વંત્ર તસ્ય સર્વં હિ સર્વસામર્થ્યમેવ ચ ૨
 અભિમાનશ્ચ સંત્યાજ્યઃ સ્વામ્યધિનત્વ ભાવનાત્,
 વિશેષતશ્ચેદ્દાજ્ઞા સ્વાદ્ અન્તઃકરણુગોચરઃ ૩
 તદ્વા વિશેષગત્યાદિ ભાવ્યં ભિન્નં તુ દેહિકાત્,
 આપદ્ગત્યાદિકાર્યેષુ હઠસ્ત્યાજ્યશ્ચ સર્વંથા. ૪
 અનાગ્રહશ્ચ સર્વંત્ર ધર્માધર્માચ્છદર્શનમ્,
 વિવેકોડયં સમાખ્યાતો ધૈર્યં તુ વિનિરૂપ્યતે. ૫
 ત્રિદુઃખસહનં ધૈર્યમામૃતેઃ સર્વતઃ સદ્વા,
 તદ્વત્ દેહવત્ ભાવ્યં જડવત્ ગોપભાચૈવત્. ૬

- પ્રતિકારો યદ્વચ્છાતઃસિદ્ધ્યેન્નાથડી ભવેત્
ભાર્યાદીનાં તથાડન્યેષામમતશ્ચાક્રમં સહિત્. ૭
- સ્વયમિન્દ્રિય કાર્યાણિ કાયવાડ્ મનસા ત્યજેત્,
અશૂરેણાપિ કર્તવ્યં સ્વગ્યાસામથ્યં ભાવનાત્ ૮
- અશક્યે હરિરેવાસ્તિ સર્વમાશ્રયતો ભવેત્,
એતત્સહન મત્રોકતમાશ્રયો તો નિરૂપ્યતે ૯
- અહિકે પારલોકે ચ સર્વથા શરણું હરિઃ
દુઃખહાનો તથા પાપે ભયે કામાદ્યપરણે. ૧૦
- ભકતદ્રોહે ભકત્યભાવે ભકતેશ્ચાતિક્રમે કૃતે,
અશક્યે વા સુશક્યે વા સર્વથા શરણું હરિઃ ૧૧
- અહંક રકૃતે એવ પે પ્યપોપણુ રક્ષણે,
પોપ્યાનિક્રમણે એવ તથાન્તેવાસ્થતિક્રમે. ૧૨
- અલોકિકમનઃ સિદ્ધિઃ સર્વાર્થે શરણું હરિઃ
એવં ચિત્તે રાહા ભાવ્યં વાગ્યા ચ પરિકીર્તયેત્ ૧૩
- અન્યસ્ય ભજનં તત્ર સ્વતો ગમનમેવ ચ,
પ્રાર્થનાકાર્યમાત્રેડપિ તતોડન્યત્ર વિવર્જયેત્ ૧૪
- અવિશ્વાસો ન કર્તવ્યઃ સર્વથા બાધકસ્તુ સઃ
બ્રહ્માસ્ત્ર ચાતકો ભાવ્યો પ્રાપ્ત સેવેત નિર્મમઃ ૧૫
- યથાકથંચિત્કાર્યાણિ કુર્યાદુચ્ચાવચાન્યપિ,
કિં વા પ્રોકતેન બહુના શરણું ભાવયેદ્ધરિમ્. ૧૬
- એવમાશ્રયણું પ્રોકતસર્વેષાં સર્વદાહિતમ્,
કલૌ ભકત્યાદિમાર્ગો હિ દુઃસાધ્યા ઇતિમે મતિઃ ૧૭

॥ ઇતિ શ્રીમદ્દલભાચાર્ય વિરચિત “વિવેક
ધૈર્યાશ્રય” ગ્રન્થ સમાપ્તમ્ ॥

અથ શ્રી કૃષ્ણાશ્રયઃ

સર્વભાગેષુ નષ્ટેષુ કલો ચ ખલધર્મિભિઃ;	
પાખંડપ્રચુરે લોકે કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૧
મ્લેચ્છાકાંતેષુ દેશેષુ પાપૈકનિલયેષુ ચ	
સત્પીડાવ્યથ લોકેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૨
ગંગાદિતીર્થં વર્ષેષુ દુષ્ટૈરેવાવૃત્તેષ્વિહ;	
તિરોહિતાદિદેવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૩
અહંકારવિમૂઢેષુ સત્સુ પાપાનુવર્તિષુ,	
લાભપૂર્ણથયત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૪
અપરિજ્ઞાનનષ્ટેષુ મત્રેષ્વત્રતયોગિષુ;	
તિરોહિતાર્થદેવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૫
નાનાવાદવિનષ્ટેષુ સર્વકર્મવ્રતાદિષુ	
પાખંડકપ્રચત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૬
અભમિલાદિદોષાણાં નાશકો ડનુભવે સ્થિતઃ	
જ્ઞાપિતાખિલમાહાત્મયઃ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૭
બ્રાહ્મતાઃ સકલા દેવા ગણિતાન્દકં પ્રહત્ :	
પૂર્ણાનંદો હરિસ્તસ્માત્કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૮
વિવેકધૈર્મ્યભક્ત્યાદિરહિતસ્ય વિશેષતઃ	
પાપાસકત સ્ય દીનસ્ય કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ	
સર્વં સામર્થ્યસહિતઃ સર્વત્રૈવાખિલર્થકૃત્ :	૯
શરણસ્થસમુદ્ધારં કૃષ્ણં વિજ્ઞાપયામ્યહમ્.	૧૦
કૃષ્ણાશ્રયમિહં સ્તોત્રં યઃ પઠેત્કૃષ્ણસન્નિધૌ;	

તસ્યાશ્રયો ભવેત્કૃષ્ણ ઇતિ શ્રીવલ્લભોપ્રવીત્. ૧૧
 ॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં શ્રીકૃષ્ણાશ્રય સ્તોત્રં સંપૂર્ણ ॥

અથ ચતુઃ સ્લોકી.

સર્વદા સર્વભાવેન ભજનીયો વ્રજાધિપઃ
 સ્વસ્યાયમેવ ધર્મો હિ નાન્યઃ ક્વાપિ કદાચન ॥ ૧ ॥
 એવં સદા સ્મ કર્તવ્યં સ્વયમેવ કરિષ્યતિ
 પ્રભુઃ સર્વસમર્થો હિ તતો નિશ્ચિન્તતાં વ્રજેત્. ॥ ૨ ॥
 યદિ શ્રીગોકુલાધીશો ધૃતઃ સર્વાત્મના હૃદિ
 તતઃ કિમપરં શ્રુદ્ધિ લૌકિકૈર્વૈદિકૈરપિ, ॥ ૩ ॥
 અતઃસર્વાત્મના શશ્વદ્ગોકુલેશ્વર પાદયોઃ
 સ્મરણું ભજનં ચાપિ ન ત્યાજ્યમિતિ મે મતિઃ ॥ ૪ ॥
 ॥ ઇતિશ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતા ચતુઃસ્લોકી સંપૂર્ણમ્ ॥

અથ ભક્તિવર્દ્ધિની ગ્રન્થ.

યથા ભક્તિઃ પ્રવૃદ્ધા સ્યાત્ તથા પાથો નિરૂપ્યતે
 બીજ ભાવે દૃઢે તુસ્યા ત્યાગાચ્છ્રવણ કીર્તનાત્. ૧
 બીજદાઢ્યપ્રકારસ્તુ ગૃહે સ્થિત્વા સ્વધર્મતઃ
 અવ્યાવૃત્તોભજેત્કૃષ્ણ પૂજયા શ્રવણાદિભિઃ ૨
 વ્યાવૃત્તોપિ હરૌ ચિત્તં શ્રવણાદૈઃ યતેત્સદા,
 તતઃ પ્રેમ તથા સક્તિર્વ્યસનં ચ યદા ભવેત્. ૩
 બીજં તદુચ્યતે શાસ્ત્રે દૃઢં યન્નાપિ નશ્યતિ,
 સ્નેહાદ્રાગવિનાશઃ સ્યાદાસકત્યા સ્યાદ ગૃહાદ્યયિઃ ૪

ગૃહસ્થાનાં બાધકત્વમનાત્મત્વં ચ ભાસતે, યદ્વા સ્યાદ્ વ્યસનં કૃષ્ણે કૃતાર્થઃ સ્યાર્તદૈવ હિ,	૫
તાદૃશસ્યાપિ સતતં ગૃહસ્થાનં વિનાશકમ્, ત્યાગં કૃત્વા યતેધસ્તુ તદર્થાયૈકમાનસઃ	૬
લભતે સુદ્રઢાં ભક્તિં સર્વતો ડપ્યધિકાં પરામ્, ત્યાગે બાધકભૂયસ્ત્વં દુઃસંસર્ગોત્તથાન્નતઃ	૭
અતઃસ્થેયં હુરિસ્થાને તદ્દીયૈઃસદ્ તત્પરેઃ અદ્ભુરે વિપ્રકર્ષે વા યથા ચિત્તં ન દુષ્યતિ,	૮
સેવાયાં વા કથાયાં વા યસ્થાસકિતદ્ર્ઢા ભવેત્, યાવજ્જીવં તસ્ય નાશે! ન ક્વાપીતિમતિર્મમ.	૯
બાધસંભાવનાયાન્તુ નૈકાન્તે વાસ ઇપ્યિતે; હુરિસ્તુ સર્વતો રક્ષાં કરિષ્યતિ ન સંશય;	૧૦
ઈત્યેવં ભગવચ્છ્રાં ગુઢતત્ત્વં નિરૂપિતમ્; ય એતત્સમધીયીત તસ્યાપિ સ્યાદ્દ્રઢા રતિઃ	૧૧
ઇતિ શ્રીમદ્ભૂભાગ્યાયં વિરચિત ભક્તિવર્દ્ધિની ગ્રન્થ સમાપ્તમ્.	

અથ જલભેદ ગ્રન્થ.

નમસ્કૃત્ય હુરિં વક્ષ્યે તદ્ગુણાનાં વિભેદકાન્, ભાવાન્ વિંશતિધા, ભિન્નાન્ સર્વં સંદેહ વારકાન્;	૧
ગુણભેદાસ્તુ તાવંતો યાવંતો હિ જલે મતાઃ ગાયકાઃ કૂપસંકાશા ગંધર્વા ઇતિ વિશ્રુતાઃ	૨
કૂપભેદાસ્તુ યાવંતસ્તાવંતસ્તેડપિ સંમતાઃ	

કુલ્યાઃ પૌરાણિકાઃ પ્રોકતાઃ પારંપર્યયુતા ભુવિ.

૩

ક્ષેત્રપ્રવિષ્ટાસ્તે આપિ સંસારોત્પન્નિહિતવઃ

વેશ્યાહિસહિતા મત્તા ગાયકા ગત્તસંજિતાઃ

૪

જલાર્થમેવ ગત્તાસ્તુ નીયા ગાનોપજીવિનઃ

હૃદાસ્તુ પંડિતાઃ પ્રોકતા ભગવન્જાસ્રતત્પરાઃ

૫

સંદેહવારકાસ્તત્ર મૂઢા ગંભીરમાનસાઃ

સરઃ કમલસંપૂર્ણાઃ પ્રેમ યુક્તાસ્તથા બુધાઃ

૬

અદ્યપશ્રુતાઃ પ્રેમયુક્તા વેશંતાઃ પરિકીર્તિતા

કર્મશુદ્ધાઃ પદ્મલાનિ તથાદ્યપશ્રુતિભક્તયઃ

૭

યોગધ્યાનાહિસંયુક્તા ગુણા વર્ણ્યાઃ પ્રકીર્તિતાઃ

અલોકિકેન જ્ઞાનેન ચે તુ પ્રોકતા હરેર્ગુણાઃ

કાદાચિત્કાઃ શબ્દગમ્યા. પતત્ શબ્દાઃ પ્રકીર્તિતાઃ

દેવાદ્યુપાસનોદ્ભુતાઃ પૃષ્ઠા ભૂમેરિવોદ્ગતાઃ

સાધનાહિપ્રકારેણ નવધા ભક્તિમાર્ગતઃ

૧૦

પ્રેમપૂર્વ્યા રકુરદ્ધર્માઃ સ્યંદમાનાઃ પ્રકીર્તિતાઃ

યાદશાસ્તાદશાઃ પ્રોકતા વૃદ્ધિશ્ચય વિવર્જિતાઃ

૧૧

સ્થાવરાસ્તે સમાખ્યાતા મર્યાદૈકપ્રતિષ્ઠિતાઃ

અનેકજન્મસંસિદ્ધા જન્મપ્રભૃતિ સર્વદા.

૧૨

સંગાદિગુણદોષાભ્યાં વૃદ્ધિશ્ચયયુતા ભુવિઃ

નિરંતરોદ્ગમયુતા નદસ્તે પરિકીર્તિતાઃ

૧૩

ઓતાદશાઃ સ્વતંત્રાશ્ચેત્સધવઃ પરિકીર્તિતાઃ

પૂર્ણા ભગવદ્દીયા ચે શેષવ્યાસાગ્નિમાફ્તાઃ

૧૪

જડનારદ મેત્રાઘાસ્તે સમુદ્રાઃ પ્રકીર્તિતાઃ	
લોકવેદગુણેભિશ્રભાવનૈક હરેગુણાન્,	૧૫
વર્ણયન્તિ સમુદ્રાસ્તે દ્વારાઘાઃ ષટ પ્રકીર્તિતાઃ	
ગુણાતીતતયા શુદ્ધાન્ સન્ધ્યદાનન્દ રૂપણુઃ	૧૬
સર્વાનેવ ગુણાન્ વિષ્ણોર્વર્ણયન્તિ વિચક્ષણાઃ	
તેડમૃતોદાઃ સમાખ્યાતાસ્તદ્વાકપાનં સદુર્લભમ્	૧૭
તાદૃશાનાં કવચિદ્વાક્યં દૂતાનામિવ વર્ણિતમ્;	
અભમિલા કણુનવત્ ભિંદુપાનં પ્રકીર્તિતમ્.	૧૮
રાગાજ્ઞાનાદિ ભાવાનાં સર્વથા નાશન યદ્વા;	
તદ્વા લેહનમિત્યુક્તં સ્વાનન્દોદ્ ગમકારણમ્	૧૯
ઉધ્ધૃતોદકવત્સર્વે પતિતોદકવત્તથા;	
ઉક્તાતિરિક્તવાકયાનિ ફલં આપિ તથા તતઃ	૨૦
ઇતિ જીવેન્દ્રિયગતા નાનાભાવં ગતાભુવિ;	
રૂપતઃ ફલતત્ત્રેવ ગુણા વિષ્ણોર્નિરૂપિતાઃ	૨૧
॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત જલભેદગ્રંથ સમાપ્તમ્. ॥	

॥ અથ પંચપદ્યાનિ ॥

શ્રીકૃષ્ણરસવિક્ષિપ્તમાનસા રતિવર્જિતાઃ	
અનિર્વૃતા લોકવેદે તે મુખ્યાઃ શ્રવણોત્સુકાઃ	૧
વિકિલન્નમનસો યે તુ ભગવત્સ્મૃતિ વિહ્વલાઃ	
અર્થેકનિષ્ટાસ્તે આપિ મધ્યમાઃ શ્રવણોત્સુકાઃ	૨
નિઃસદ્વિગ્ધં કૃષ્ણતત્ત્વં સર્વભાવેન યે વિદુઃ	

તે ત્વાવેશાત્તુ વિકલા નિરોધાદા ન ચાન્યથા

૩

પૂર્ણભાવેન પૂર્ણાર્થાઃ કદાચિન્ન તુ સર્વદાઃ

અન્યાસકતારતુ યે કેચિદ્ધમાઃ પરિકીર્તિતાઃ

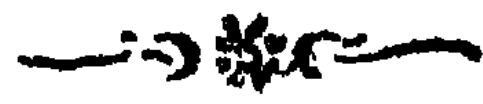
૪

અનન્યમનયો મત્યા ઉત્તમાઃ શ્રવણાદિષુ

દેશકાલ દ્રવ્ય કર્તુ મંત્રકર્મ પ્રકારતઃ

૫

॥ ઇતિ શ્રીમદ્ભૂતચર્ય વિરચિતં પંચપદ્યાનિ સમાપ્તમ્ ॥

અથ શ્રી સંન્યાસનિર્ણય ગ્રંથ.

પશ્ચાત્તાપનિવૃત્ત્યર્થં પરિત્યાગો વિચાર્યતે,

સ માર્ગદ્વિતીયે પ્રાકતૈ ભક્તૌ જ્ઞાને વિશેષતઃ

૧

કર્મમાર્ગે ન કર્તવ્યઃ સુતરાં કલિકાલતઃ

અત આદૌ ભક્તિમાર્ગે કર્તવ્યત્વાદિચારણા,

૨

શ્રવણાદિ પ્રવૃત્ત્યર્થં કર્તવ્ય ત્વેન નંધ્યતે;

સહાયસંગસાધ્યત્વાત સાધનાનાં ચ નક્ષણાત.

૩

અભિમાનાન્નિ યોગાચ્ચ તદ્દર્મેશ્ચ વિરોધતઃ

ગૃહાદેખોધકત્વેન સાધનાર્થં તથા યદિ.

૪

અથેવપિ તાદૃશૈરેવ સંગો ભવતિ ન ન્યથા;

સ્વયં ચ વિષયાકાંતપાખંડી સ્યાતુ કાલતઃ

૫

વિષયાકાંતદેહાનાં નાવેશઃ સર્વદા હરેઃ

અતોઽત્ર સાધને ભક્તૌ નેવ ત્યાગઃ સુખાવહઃ

૬

વિરહાતુ ભવાર્થં તુ પરિત્યાગઃ પ્રશમ્યતેઃ

- स्वीयगन्धनिवृत्त्यर्थं वेषः सोऽत्र न आन्यथा. ७
- क्रौडिन्यो गोपिकाः प्रोक्ता गुरवः साधनं य तत्; ८
- भावो भावनया सिद्धः साधनं नान्यद्विध्यते. ८
- विकलत्वं तथाऽस्वास्थ्यं प्रकृतिः प्राकृतं न हि, ९
- ज्ञाने गुणाश्च तस्यैव वतमानस्य भाधकाः ९
- सत्यलोके स्थितिर्ज्ञानात् संन्यासेन विशेषितात्; १०
- भावना साधनं यत्र क्लं अपि तथा भवेत्. १०
- तादृशाः सत्यलोकादौ तिष्ठत्येव न संशयः ११
- अडिश्नेप्रकटः स्वात्मा वन्दितप्रविशेद्यदि, १२
- तद्वैव सकलो ज्ञानो नाशमेति न आन्यथा; १२
- गुणास्तु संगराहित्या ज्ञानार्थं भवन्ति हि, १२
- सगवान् क्लृप्तत्वं नानात्र भाधकं ध्रियते; १३
- स्वास्थ्यवाक्यं न कर्तव्यं दुयालुर्न विरुध्यते, १३
- दुर्लभोऽयं परित्यागः प्रेम्णा सिद्ध्यति नान्यथा, १४
- ज्ञानमार्गे तु संन्यासो द्विविधोऽपि विचारितः १४
- ज्ञानार्थमुत्तरांगं य सिद्धिर्जन्मशतैः परम्; १५
- ज्ञानं य साधना पेशं यज्ञादि श्रवणान्मतम्, १५
- अंतःकलो स संन्यासः पाश्चात्तापाय नान्यथा; १६
- पाप्मादित्वं भवेन्नपि तस्मान्ज्ञाने न संन्यसेत् १६
- मुतरां कलिदोषाणां प्रणवत्वाहित स्थितम्, १७
- सक्ति मार्गेऽपि येद्दोषस्तदा किं कार्यमुच्यते. १७
- अत्रारंभे न नाशः स्यात्तद्विषयस्याभ्यासतः १८

સ્વાસ્થ્ય હેતોઃ પરિત્યાગાદ્યાધઃ કેનાસ્ય સંભવેત્.	૧૮
હરિરત્ર ન શકનોતિ કતું બાધાં કુતોપરે;	
અન્યથા માતરો બાલાન્નસ્તન્યૈઃ પુપુષુઃ કવચિત્.	૧૯
જ્ઞાનિનામપિ વાક્યેન ન ભક્તઃ મોહયિષ્યતિ;	
આત્મપ્રદઃ પ્રિયશ્ચાપિ કિમર્થઃ મોહયિષ્યતિ.	૨૦
તસ્માદુક્ત પ્રકારેણ પરિત્યાગો વિધીયતામ્;	
અન્યથા ભ્રશ્યતે સ્વાર્થાદિતિ મે નિશ્ચિતા મતિઃ	૨૧
ઇતિ કૃષ્ણ પ્રસાદેન વદ્મલેન વિનિશ્ચિતમ્;	
સંન્યાસવરણં ભક્તાવન્યથા પતિતો ભવેત્.	૨૨
ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં સંન્યાસનિર્ણય સમાપ્તમ્.	

અથ નિરોધસક્ષણ ગ્રંથ.

યચ્ચ દુઃખં યશોહાયા નન્દાદીનાં ચ ગોકુલે;	
ગોપિકાનાં તુ યદુઃખં તદુઃખં સ્યાન્મમ કવચિત્,	૧
ગોકુલે ગોપિકાનાં ચ સર્વેષાં પ્રજવાસિનામ્;	
યત્સુખં સમભૂતન્મે ભગવાન્ કિં વિધાસ્યતિ.	૨
ઉદ્ભવાગમને જાત ઉત્સવઃ મુમહાન્યથા;	
વૃન્દાવને ગોકુલે વા તથા મે મનસિ કવચિત્.	૩
મહતાં કૃપયા યાવત ભગવાન્ દયયિષ્યતિ;	
તાવદાનન્દ સન્દોહઃ કિત્યર્માનઃ સુખાય હિ.	૪
મહતાં કૃપયા યદ્વત કીર્તનં સુખદં સદા;	
ન તથા લોકિકાનાં તુ સ્નિગ્ધ ભોજન રક્ષવત્.	૫

ગુણગાને સુખવાસિર્ગોવિન્દસ્ય પ્રજયતે;	
યથા તથા શુકાદનાં નૈવાત્માન કુતોન્યતઃ	૬
કિલસ્યમાનાન જનાન દૃષ્ટવા કૃપાયુકતો યદા ભવેત;	
તદા સર્વ સદાનંદહૃદિસ્થ નિર્ગતં બહિઃ	૭
સર્વાનંદમયસ્યાપિ કૃપાનંદઃ સુદુલ્ભઃ	
હૃદગતઃ સ્વગુણાન શ્રુત્વા પૂર્ણઃ પદાવયતે જનાન.	૮
તસ્માત સર્વં પરિત્યજ્ય નિરૂદ્ધેઃ સર્વદા ગુણાઃ	
સદાનંદ પરિગેયાઃ સચ્ચિદાનંદતા તતઃ	૯
બહુ નિરૂદ્ધા રોધેન નિરોધપદવીં ગતઃ	
નિરૂદ્ધાનાં તુ રોધાય નિરોધવર્ણ્યામિ તે.	૧૦
હરિણા યે વિનિર્મુકતાસ્તે મગ્ના ભવસાગરે;	
યે નિરૂદ્ધાસ્ત એવાત્ર મોહમાયાંત્વહર્નિશમ.	૧૧
સંસારાવેશ દુષ્ટાનામ ઇન્દ્રિયાણા હિતાય વૈ;	
કૃષ્ણસ્ય સર્વં વસ્તુનિ ભૂમ્ન ઇશસ્ય યોજયેત્.	૧૨
ગુણેષ્વાવિષ્ટચિત્તાનાં સર્વદા મરંવરિણઃ	
સંસારવિરહકલેશો ન સ્યાતાં હરિવત્સુખમ.	૧૩
તદા ભવેદ્યાલુત્વમ અન્યથા કંરતા મતાઃ	
બાધશંકાપિ નાસ્ત્યત્ર તદ્દધ્યાસોપિ સિદ્ધયતિ.	૧૪
ભગવદ્ધર્મ સામર્થ્યોદિરાગો વિષયે સ્થિરઃ	
ગુણૈર્હરેઃ સુખસ્પર્શાન્ન દુઃખં ભાતિ કહિંચિત્	૧૫
એવં જ્ઞાત્વા જ્ઞાનમાર્ગાદુત્કર્ષો ગુણવર્ણને;	
અમત્સરેરલુપ્ધૈશ્ચ વર્ણનીયાઃ સદા ગુણાઃ	૧૬

હરિમૂર્તિઃ સદા ધ્યેયા સંકટપાદપિ તત્ર હિ;	
શ્રવણં કીર્તનં સ્પષ્ટં પુત્રે કૃષ્ણ પ્રિયે રતિઃ	
પાયોર્મલાંશત્યાગેન શેષભાગં તનો નયેત્	૧૮
યસ્ય વા ભગવત્ કાર્યં સદા સ્પષ્ટં ન દૃશ્યતે;	
નદા વિનિશ્ચલસ્તસ્ય કર્તવ્ય ઇતિ નિશ્ચયઃ	૧૯
નાતઃ પરતરો મત્રો નાતઃ પરતરઃ સ્તવઃ	
નાતઃ પરતરા વિદ્યા તીર્થં નાતઃ પરાત્પરમ્	૨૦
ઇતિ શ્રીમદ્દ્વિભાષ્યાર્ય વિરચિતં નિરોધલક્ષણ ગ્રંથ સમાપ્તમ્.	

અથ સેવાકલ ગ્રંથ.

યાદશી સેવના પ્રોક્તા તત્સિદ્ધૌ કલમુચ્યતે;	
અલોકિકસ્ય દાને હિ યાદ્યં સિદ્ધયેન્મનોરથઃ	૧
કૃદ્ધં વા ભધિકારો વા ન કાલોત્ર નિયામકઃ	
ઉદ્દેગઃ પ્રતિબન્ધો વા ભોગો વા સ્યાન્નુ બાધકઃ	૨
અકર્તવ્યં ભગવતઃ સર્વથા ચેદ્દગતિર્ન હિ;	
યથા વા તત્ત્વનિર્ધારો વિવેકઃ સાધનં મતમ્.	૩
બાધકાનાં પરિત્યાગો ભોગેષ્યેકં તથા પરમ્;	
નિષ્પ્રત્યુહં મહાન્ભોગઃ પ્રથમે વિશતે સદા.	૪
સવિધ્નોલ્પો ઘાતકઃ સ્યાત્ બલાદ્દેતૌ સદા મતૌ;	
દ્વિતીયે સર્વથા ચિન્તા ત્યાજ્યા સંસાર નિશ્ચયાત્.	૫
નન્વાદ્યે દ્વાતૃતા નાસ્તિ તૃતીયે બાધકં ગૃહમ્.	
અવશ્યેયં સદા ભાવ્યાસર્વમન્યન્મનો ભ્રમઃ	૬

તદીયૈરપિ તત્કાર્યં પુનઃ નૈવ વિલખયેત;
 ગુણક્ષેભોપિ દ્રષ્ટવ્યમેતદેવૈત મે માત
 કુમ્પિરત્ર વા કાચિદુત્પદ્યેત સર્વે ભ્રમ

ઇતિ શ્રીમદ્દક્ષિણાચાર્ય વિરચિત સેવાશલ સમાપ્તમ.

શ્રીગોપીગીત પ્રારંભ.

લલિતવૃત્તમ.

જયતિ તેડધિકં, જન્મના પ્રજઃ શ્રયત ઇન્દિરા શશ્વદત્ર હિ.
 દ્યુતિ ! દશ્યતાં દિક્ષુ તાવકાસ્ત્વયિ ધૃતાસવસ્ત્વાં વિચિન્વતે. ૧
 શરદુદાશયે સાધુજાતસત્સરસિજેહરશ્રીમુખા હશા,
 સુરતનાથ ! તે શુદ્ધકદાસિકા વરદ નિધનતો નેહ કિં વધઃ ? ૨
 વિષજલાખ્યયાદ્યાલરાક્ષસાદ્ધર્મારુતાદ્વેદતાનલાત ;
 વૃષમયાત્મજાદ્વિશ્વતોભયાદ્વલ ! તે વયં રક્ષિતા મુહુઃ ૩
 ન ખલુ ગોપિકાનન્દનો ભવાનખિલદેહિનામન્તરાત્મદદ્ધ,
 વિખનસાર્થિતો વિશ્વગુપ્તયે સખ ! ઉદ્દેયિવાન્સાત્વતાં કુલે. ૪
 વિરચિતાભયં વૃષ્ણધુયં ! તે ચરણમીયુષાં સંસૃતેભ્યાત્ ;
 કરસરૌરુહં કાન્ત ! કામદં શિરસિ ધેહિ નઃ શ્રીકરગ્રહમ. ૫
 પ્રજ્જનાતિહન્વીર યોષિતાં નિજજનસ્મયધ્વંસનસ્મિત !
 ભજ સખે ! ભવત્કિંકરીઃ સ્મ નો જલરુહાનનં ચારુ દર્શય ૬

- પ્રણતદેહિનાં પાપકર્શનં તૃણચરાતુગં શ્રીનિકેતનમ્;
 કૃષ્ણિકૃણાર્પિતં તે પદમ્બુજં કૃણુ કુચેષુ નઃ કૃન્ધિ હૃદયમ્. ૭
- મધુરયા ગિરા વદ્યુવાક્યયા બુધમનોરથયા પુષ્કરેક્ષણ,
 વિધિકરીરિમા વીર ! મુહ્યતીરધરસીધુનાઽપ્યાયવસ્વ નઃ ૮
- તવ કથાઽમૃતં તમજીવનં કવિભિરીડિતં કદમ્બાપહમ્;
 શ્રવણમંગલં શ્રીમદ્દાતતં ભુવિ ગૃણન્તિ તે ભૂરિદા જનાઃ ૯
- પ્રહસિતં પ્રિય ! પ્રેમવીક્ષણું વિહરણું ચ તે દેવાનમંગલમ્,
 રહસિ સંવિદો યા હૃદિરપૃથઃકુહક ! નો મનઃ શ્લાભયન્તિ હિ ૧૦
- ચલસિ યદ્વ્રજનચારયન્પશૂન્નલિનસન્દરં નાથ ! તે પદમ્,
 શિલતૃણાંકુરઃસીદતીતિ નઃ કલિલતાં મનઃ કાન્ત ! ગચ્છતિ. ૧૧
- દિનપરિક્ષયે નીચકુન્તલેવન્રુહાનનં બિભ્રદાવૃતમ્;
 ધનરજસ્વલં દર્શયન્મુહુર્મનસિ નઃ સ્મરં વીર ! યચ્છસિ. ૧૨
- પ્રણતકામદં પદ્મજ્યૈતં ધરણિમગ્નનં ધ્યેયમાપદિ,
 ચરણપંકજં શંતમ ચ તે રમણ ! નઃ રતનેષ્પર્યાયાધિહુત ૧૩
- સુરતવર્ધનં શોકનાશનં સ્વાસ્તવેણના સુપ્તુ ચુચ્ચિતમ્,
 ઇતરરાગવિસ્મારણું નૃણાં વિતર વીર ! નરતેઽધરામૃતમ્. ૧૪
- અટતિ યદ્ભવાનન્ધિ કાનનં ત્રુટિયુગાયતે ત્વામપર્યતામ્,
 કુટિલકુન્તલં શ્રીમુખં ચ તે જડ ઉદીક્ષતાં પદ્મકુદ્દશામ્ ૧૫
- પતિસુતાન્વયભ્રાતૃબાન્ધવાનતિવિલંઘ્ય તેઽન્ત્યગ્ન્યુતાગતાઃ
 ગતિવિહસ્તવોદગીતમેહિતાઃ કિતવ યોષિત-કરત્યજેન્નિશિ. ૧૬
- રહસિ સંવિદં હૃદયોદયં પ્રહાસતાનનં પ્રેમવીક્ષણમ્.
 મૃહુરુરઃશ્રિયો વીક્ષધામ ! તે મુહુરતિરપૃષ્ઠા મુહ્યતે મનઃ ૧૭

ઘનવનૌકસાં વ્યક્તિરંગ તે વૃજિનહન્યલ્લં વિશ્વમંગલમ્;
 ત્યજ મનાદ્ય નરેત્વસ્પૃહાત્મનાં સ્વજનહૃદ્ગ્નં યન્નિષુદ્ધનમ્. ૧૮
 ચત્ત સુજાત ચરણામ્બુરૂહં સ્તરેષુ ભીતાઃશનૈઃપ્રિયદધીમહ કર્કશૈષુ;
 તેનાટવીમટસિ તન્દ્યથતે ન કિંસ્વિકૂર્પાદિભિભ્રમતિ

ધીર્ભવદાયુષાં નઃ ૧૯

શ્રી શુક ઉવાચ

ઘૃત ગોપ્યઃ પ્રગાયન્ત્યઃ પ્રલપન્ત્યશ્ચ ચિત્રધા,

રુરુદુઃ સુસ્વરં રાજન્કૃણુદર્શનલાલસાઃ

૨૦

તાસામાવીરભૂર્ઘોરિઃ સ્મયમાનમુખામ્બુજં

પીતાંબરધરઃ સ્વપ્ત્વી સાક્ષાન્મન્મથમન્મથઃ

૨૧

ઘૃતિ શ્રીમદ્ભાગવતે મહાપુરાણે દશમસ્કંધે ગોપીગીતે

કૃણુસ્તુતિર્નામ એકત્રિંશોઽધ્યાયઃ

૩૧

શ્રીમર્વોત્તમજીનું ધોલ.

ભલે પ્રકટયા શ્રીવલ્લભદેવ, શ્રી પુરુષોત્તમ ભુતલ કરીજી.

નહિ પ્રાકૃત ધર્મનો લેશ; અપ્રાકૃત નિજવપુ ધરીજી.

૧

કરે નિગમ નિરૂપણ એમ, તે સાકારની સ્તુતિ કરીજી,

મહાકલિકાલાદિક દોષ; પંડિતની દષ્ટિ તિમિર ભરીજી.

૨

મહિમા નવ જાણે જેહ. તે કહીએ ખરા સુર અરિજી;

વહાલે દયા કરી મુખરૂપ, નિજલીલા પ્રકટ કરીજી.

૩

જેની વાણી અતિદુર્બોધ થાય સુબોધ જેણે કરીજી.

તેનાં અષ્ટોત્તર શતનામ, તે કહીએ મહા અધ હરિજી.

૪

જેના રૂપિવર અગ્નિકુમાર, જગતી છંદ નામે ધરીજી;
શ્રી કૃષ્ણ કમલ મુખ દેવ, બીજ દષ્ટિ કરણા ભરીજી. ૫
જેની ભક્તિમાં અતરાય; તે નાશને પ્રયોજન સહીજી;
આપે અધરામૃતની સિદ્ધિ, તે મધ્યે નિશ્ચય કરીજી. ૬

ઢાળ.

વહાલો આનંદ પરમાનંદ કહેવાય, શ્રીકૃષ્ણ કમલ મુખ કૃપાનિધિ થાય
વહાલો દેવી ઉદ્ધારણ પ્રયત્ન ઉપાય, જેના રમરણમાત્રથી આર્તિ જાય.
શ્રી ભાગવત ગુઢાર્થ પ્રકટાય, સાકાર બ્રહ્મનો વાદ સ્થપાય. ૯
વેદપારંગ ગ્રાહ ભુવન કહવાય, માયાવાદ નિરાકૃત સહુ મિલિ ગાય.
સર્વવાદિ નિરાસ કીધા તે લખાય, ભક્તિમાર્ગ સરસ કમલ વિકસાય.
સી શુદ્ધાદિકનેઉદ્ધારવા સમર્થ, જેના સાધનબલથી ન થાય અર્થ. ૧૨
અંગીકારમાત્રથી સર્વસ્વ કીયે, કીધાં શ્રીગોપીજન પ્રતિને પ્રિયે ૧૩
અંગીકાર કરે મર્યાદાનુસાર, મહાકરુણાવંત સમર્થ અપાર. ૧૪
વહાલો અદેયદાન દેવાને ચતુર, મહાઉઠાર ચરિત્ર કરે બહુ પૂર, ૧૫
લીલા દેખાડી પ્રાકૃતની જેહ, તે મિષે મોહ્યા સુર રિપુ તેહ, ૧૬
વેશ્યાનર શ્રીવલ્લભ છે નામ, વહાલો સુંદર રૂપ સ્વજન હિત કામ. ૧૭
કૃષ્ણભક્તિ કરે જન શિક્ષાકાજ, આપે અખિલ ઇષ્ટ શ્રીવલ્લભરાજ. ૧૮
સર્વલક્ષણથી સંપન્ન વિવેક, શ્રીકૃષ્ણ જ્ઞાન દાતા ગુરુ એક. ૧૯
પોતાના આનંદ થકી બહુ પુષ્ટ, એના કમલ પત્રસે નેત્ર સંતુષ્ટ. ૨૦
કૃપાદષ્ટિની વૃષ્ટિથી હરખ્યા મન, તે દાસદાસી પતિ પ્રિય છે અનન્ય
રોષદષ્ટિ કરે ભક્તિ શત્રુ પ્રજલ, ભક્ત સેવતા સુખ સેવા રસાલ. ૨૨
જુરે ભક્તિ વિના નહિ સેવાસાધ્ય, તે કારણથી કહીએ દુરારાધ્ય. ૨૩
જેના ચરણસરોજ દુર્લભ દરશાય, તેના ઉત્ત્ર પ્રતાપ ત્રેલોક કહેવાય.

વચનામૃત કરી પૂર્વા સેવકના અર્થે, શ્રીભાગવત અમૃત મથન સમર્થ
 તેનો સાર કહીએ વ્રજસંહરીનો ભાવ, તે પરિપૂર્ણ છે દેહ ભરાવ. ૨૬:
 સાન્નિધ્યમાત્ર કરે કૃષ્ણપ્રેમ, ભક્તિ મુક્તિ દેવાનું એહુંને નેમ. ૨૭
 એક રાસલીલામાં તેનુંતાન, પ્રભુ કૃપા કરીને કરે કથાનું દાન. ૨૮
 વહાલો વિરહના અનુભવને હેતે કાજ, સર્વ ત્યાગ જણાવ્યો શ્રીવલ્લભરાજ
 ઉપદેશ કર્યો ભક્તિમાર્ગ આચાર, લોક માંહે કર્યો કર્મ માર્ગ પ્રચાર.
 વેદ શાસ્ત્ર કહ્યાં યજ્ઞાદિક દાન, તેનું ફલ મર્યાદા ભક્તિ નિદાન.
 પ્રભુ પૂર્ણાનંદ છે પૂરણ કામ, સરસ્વતીના પતિ દેવ ઈશ અભિરામ.
 વહાલો સહસ્ત્ર કહ્યાં પુરુષોત્તમ નામ, નિજજનને આશ્રયનુ છે ધામ,
 ભક્તિમાર્ગની રીતે કરવા ઉપદેશ બહુ અંથ કરીને ટાળ્યો સંશયના લેશ
 જેને પામવા છેડયા પ્રાણુથી પ્રિયે, એવા ભક્ત સમાજ બિનાજે શ્રીએ
 આપ સાધન કરે નિજ દાસને કાજ, એવા સમર્થ શ્રીવલ્લભ મહારાજ
 કરવા ભક્તિ પ્રચારક ભૂતલ માંહી, વશ કીધા પિતા થઈને થહી બાહિ
 સર્વે સામર્થ્ય ધર્યું પોતાન વંશ, ગર્વ દૂર કરી ટાળ્યો સંશયના અંશ
 પ્રભુ પ્રતિષ્ઠતાના પતિ સાક્ષાત, કરે યહ લોક પરલોક દાન વિગ્યાન
 જેના અતઃકરણ છે ગુઢ અપાર, અંગીકૃતને જણાવ્યો મનનો વિચાર
 ઉપાસનાદિક માર્ગ જે અન્ય, તેનો મોહ ટાળીને કીધા સેવક અનન્ય,
 કર્યો નિશ્ચય જે ભક્તિ સર્વથી વિશેષ, કીધો શરણમાગનો જીવો ઉપદેશ
 શ્રીકૃષ્ણના મનની જાણે વાત; લીલાકુજ બિહારી પરિપૂર્ણ ગાત,
 કથારસ મમ્મ સહા છે ચિત્ત, વિસર્યું સૌ તે થકી બીજું વિત્ત.
 પ્રિય છે ઘણું વ્રજને વ્રજનો વાસ; કરે પુષ્ટિત્રીલા એકાંત વિલાસ,
 કરે ભકતેચ્છા પરિપૂર્ણ દાન, નહિ નિજ લીલાનું કોઈને જ્ઞાન.
 અતિ મોહિત જેનું શીલ ઘણું, નહિ લોક વિષે આસક્તિ આણું,

નિજ ભક્ત વિષે આસક્તિ છે એક, પ્રભુ પાવન કીધા પતિત અનેક,
જે કરે પોતાના ગુણનું ગાન, તેના હૃદય કમલ રહેવાનું સ્થાન.
નિજ યશરૂપી અમૃત લહરી; તેથી ભીંજવી સર્વ રસ વાસના હરિ,
પ્રભુ પોતે સર્વ થકી છે પર, ન કરે તુલ્યતા કોઈ અવર,
લીલારમ અમૃત તરંગ બહુ, ભીંજવ્યા છે ભક્તશરીર સહુ,
રુચિ આવે ગિરિગોવર્દન વાસ, તે લીલામાં છે અતિશય ઉલ્લાસ,
કરે યજ્ઞ ભોગ ને યજ્ઞ કર્મ, આપે અથ કામ ને મોક્ષ ધર્મ,
પ્રભુ સત્ય વચન છે ત્રિગુણાતીત, નીતિ ચતુરાઈ છે અતિ અગણિત
કરવા પોતાની કીર્તિ પ્રકાશ, કયું વ્યાસસૂત્રનું નૂતન ભાષ્ય,
અતિતુચ્છ તૂલ જે માયાવાદ, કરી ભરમાગ્નિ સ્થાપ્યો પ્રહ્મવાદ,
અપ્રાકૃત ભૂષણની અતિકાંતિ, હસતાં મુખ શોભે છે બહુ ભાંતિ,
પ્રભુ તિન લોકના ભૂષણ સાર, પ્રગટયા ધરણીનું ભાગ્ય અપાર,
પ્રભુ મુંદરતા છે અતિ અનૂપ કેમ વર્ણન કરી શકું એ સ્વરૂપ,
એ માગે છે પોતાના જન, ચરણાવિંદની રજ જે ધન,
એ કહ્યાં એકસોને આઠે નામ, શ્રીવલ્લભ આનંદનું છે ધામ,

વલ્લભ

જે કોઈ શ્રદ્ધા કરી નિત્ય ગાયેરે, તેનું મન પહેલું સ્થિર થાયેરે,
અધરામૃતનો સિદ્ધિ પામેરે, તેમાં સશયનું નહીં નામેરે
એ પામ્યા વિના મોક્ષ છે હીનરે. તેના કૃણમાં સુક્તિ છે લીનરે,
તેથી સર્વોત્તમ જપ કરવોરે, શ્રી કૃષ્ણરસે મન ભરવોરે,
શ્રી વિઠ્ઠલ ઉચ્ચરિત એ નામરે, જે ગાયે પૂરે તેનાં કામરે,
તેનો જન્મ સફલ કરી દેખેરે, જેનાં વૃજભૂષણ સુખ દેખેરે,

ઇતિ શ્રીસર્વોત્તમજીનું ધોળ સમાપ્ત.

શ્રી નવરત્નનું ધોલ.

શ્રીમદ્વલ્લભ શ્રીમહાપ્રભુજીને નમુંજી શ્રી વિકૃત્તેશ પ્રભુ લાગું પાય;
શ્રીબાલકૃષ્ણજીને પ્રણમુંજી; શ્રીનૃસિંહપણજી પરમકૃપાળ. શ્રીમદ્.૧
શ્રીવલ્લભદેવ મહાકરુણા કરીજી, જેથી જીવનનું કારજ થાય.
સર્વે વૈષ્ણવની કૃતિ એહછેજી, સધળી ચિંતા નિવૃત્ત થાય. શ્રી. ૨
દૃઢ આશ્રય શ્રીમહાપ્રભુજીનો રાખીએજી, ચિંતા નવ ધરીએ લગાર;
સર્વે આત્મા શ્રીજીને સમર્પીએજી, એ છે ભક્ત તણા આધાર. શ્રી. ૩
પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, જીવ કીધા છે અંગીકાર;
લૌકિકની ગતિ ન આપે કદાજી, પ્રભુ નથી જોતા અધિકાર. શ્રી. ૪
નામનિવેદન કીધા થકીજી, પ્રભુ રાખે પોતાની પાસ;
વશ ન પા.ય એ પ્રભુ કો થકીજી, વશ થઈ રહ્યા વલ્લભી પાસ, શ્રી.૫
નિવેદનમગ્નનું સ્મરણ નિત્ય કરવુંજી, સર્વદા ભગવદી સાથ;
અવૈષ્ણવની મંગે ન ફરવુંજી. કૃપા થાય તાદ્રશીય હાથ શ્રી. ૬
ફલનીચિંતા નવ રાખીએજી. પ્રભુ સર્વેશ્વર કહેવાય;
સર્વના આત્મા શ્રીજીસાક્ષી છેજી, દૂર ભક્તથી કેમ રહેવાય ? શ્રી. ૭
પ્રભુને ગમે તે ખરું એમ જાણવુંજી, હરિનું ખીરદ છે દીનદયાલ;
સ્ત્રીપુત્રાદિક પુષ્ટિમાં આણવાજી, યોગ્યતા ના વિચારે દયાળ. શ્રી. ૭
નિવેદન કરવું સર્વે સંગાથશુંજી, અન્યવિનિયોગની ચિંતા ન આણ;
અજ્ઞાની હોય હોય કિંવા જ્ઞાનશુંજી; સમજું છું અધિક એવું ન જાણ શ્રી.૮
જેણે આત્મનિવેદન કીધું છેજી, તેના ઉદ્ધારમાં સ દેહ ન આણ;
પ્રાણુસ ગાયે શ્રીમહાપ્રભુજીને દીધુંછેજી, તેથી સંશય મનમાં ન આણ.
સમર્પણમંત્ર મહાસમર્થ છેજી; ના જાણશે ઓછી વાત;
એ કોઈ અંશ કદા નથી પૂર્ણ છેજી, શ્રીજી શ્રીપુરૂષોત્તમ સાક્ષાત ૧૧

પ્રભુ પોતે સર્વથી પર છેજી, વળી મહાસમર્થ છે એ નાથ;
 ભક્તના દુઃખ હરતા સુખકારી છેજી, ચિંતા નવ કીજીએ માથે નાથ.
 લૌકિક વૈદિક જે કર્મ છેજી, તે હરિ સિદ્ધ થવા દે નહિ;
 તો એ સેવા સમર્પણ ધર્મ છેજી, તેથી મન દૂર કીજે નહિ શ્રી. ૧૩
 પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, વલ્લી જીવનું કીધું શું હોય.
 પ્રભુ કરે તે સુખ માની રહીએજી, સાક્ષી થઈ રહે સુખ હોય શ્રી. ૧૪
 દીનતાભાવ મનમાં રાખીએજી. બીજા સાધનનું નથી કામ.
 સર્વદા સેવા કરી શ્રીજી સાધવાજી, ગુરૂની આજ્ઞા થકી એકામ. શ્રી ૧૫
 ગુરૂની આજ્ઞા ઉલ્લંઘન નવ કીજીએજી, શ્રીજીની ઈચ્છા એ થાય તે થાય
 આપણું મન ગુરૂને દીજીએજી, પ્રભુથી અધિક રાખીએ ભાવ. ૧૬
 સેવા કરો નિત્ય ચિત્ત પ્રીતશુંજી, તો સુખી થાશે આ જીગમાંહે;
 'પરીક્ષા અર્થે' શ્રીજી કદા નવ સુણેજી; ન ઉદ્વેગ ધરો મન માંહે. ૧૭
 તોયે ધીરજ રાખી સેવા કરવીજી, પ્રભુ સુખકર્તા છે સત્ય;
 એમની લીલા જોઈ ચિંતા દૂર કરવીજી, વૈષ્ણવને એરે જીગત્ય. ૧૮
 એકાદશ ઇન્દ્રિય પ્રભુને સન્મુખજી, સેવામાં દિવસ ને રાત,
 એકે ઇન્દ્રિય વિમુખ નવ કીજીએજી, સર્વાત્મા ભક્તિ કરો અહોરાત,
 શ્રીકૃષ્ણ: શરણું મમ સદા જપોજી, ન વિસારશો પળ એક માત્ર;
 એ જીગતેથી ચિંતા દૂર કરોજી, થાશે શ્રીજીનાકૃપાપાત્ર. શ્રી. ૨૦
 શ્રીમહાપ્રભુજી કહે અમારી એ મતિજી, વળી એજ છે નિર્ધાર;
 સર્વે વૈષ્ણવ રાખજો ચિત્ત ધરીજી, શ્રીવલ્લભજી પ્રાણધાર. શ્રી. ૨૧
 એ અમૂલ્ય રત્ન જે કોઈ ચિત્ત ધરેજી, તેને પુષ્ટિભક્તિ દઢકલ હોય;
 જે આ ઘેળ ગાયે ચિત્ત ધરેજી, તેને પરમ આનંદ સુખ હોય. ૨૨
 ઇતિ શ્રી નવરત્નનું ઘોળ સમાપ્ત.

શ્રીપુરુષોત્તમસહસ્વનામ.

(સટિક ગુજરાતિ ભાષામાં ભાષાન્તર કરેલું)

આ ગ્રન્થમાં શ્રી પુરુષોત્તમનાં હજાર નામ શ્રીમદ્ ભાગવતમાંથી તત્વ રૂપે દેહન કરી શ્રીમદ્ભક્તમાયાર્થજીએ પ્રકટ કરેલાં છે કે જેના પાઠ કરવાથી શ્રીમદ્ ભાગવતનો પાઠ કરવા જેટલું ફળ પ્રાપ્ત થાય છે. આ ગ્રન્થ ઉપર પંચમ ગૃહના નિલકાંચત શ્રી રઘુનાથજીમહારાજે “ નામચન્દ્રિકા ” મામળી સંસ્કૃતમાં વિસ્તૃત ટીકા લખી છે તે ટીકાનું મુળ શ્લોક સાથે ભાષાન્તર (કે જે અત્યાર સધી પ્રકટ થયું નથી) આપવામાં આવ્યું છે. તેમજ શ્રુતિ, સ્મૃતિ, પુરાણ, સહિતા, ગીતા આદી ગ્રન્થોનાં પ્રમાણોથી તે નામોનું સમર્થ રીતે પ્રતીપાદન કરવામાં આવ્યું છે. તેથી દરેક વેંણુવે તે નિત્યનિયમ પૂર્વક પાઠ કરવા ખાસ ઉપદેશગી છે. શ્રી મહાપ્રભુજી તથા ટીકાકાર શ્રી રઘુનાથજી મહાનાજના કૃતમ કાટા સાથે છતાં કી. ૩. ૧-૪-૦ રૂપીઓ સવા રાખી છે.

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા.

શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા એ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને વેદ અને ઉપનિષદોમાંથી દાહન કરી કાઢેલો ભકતી રસામૃત કલશ, સર્વ વેદાનુયાયી આચાર્યોને પ્રમાણ અને વેદ વીરોધીઓના પણ તત્વ વિચારને સંમત, નિરંતર પઠનીય છે. મળી હજારો પડિનાએ આ ગીતા ઉપર અનેક વિધ ભાષ્યો કર્યા છતાં પણ તત્વ વિચારનો પાર પમાયો નથી એવો મહા સમર્થ આ ગ્રન્થ છે. તેના ઉપર પૂર્વે થઈ ગયેલા શ્રીગોસ્વામી બાગકોએ “ તત્ત્વદીપિકા ” અને “ અમૃતતરંગિણી ” એમ બે ટીકાઓ સંસ્કૃતમાં કરેલી છે તેથી ઉક્ત ટીકાઓના આશય સાથે લંબાણુ વિવેચન પૂર્વક આ ગીતામૃત તત્ત્વોનું ભાષાન્તર સુપ્રસીદ્ધ લેખક રા. રા. નાનુલાલ તારણદાસ ગાધા એમ. એ. એલ. એલ. બી. ની કસાયલી કલમથી લખેલું છે. કી. ૩. ૧-૮-૦ દોઢ રૂપીઓ.

લલુભાઈ હગનલાલ દેસાઈ. ચંગપોળ, ખતરીપોળ-અમદાવાદ.

શ્રીયમુનાસ્તોત્ર રત્નાકર યાને

શ્રી યમુનાજીના નામ સ્મરણનું સંપૂર્ણ સાહિત્ય.

આ ગ્રંથમાં શ્રીયમુનાષ્ટક, શ્રીયમુનાષ્ટાદી, શ્રીયમુનાચતુષ્પદી, શ્રી હરિરાયજીકૃત યમુનાવિસમિ, વગેરે ગ્રંથોની વિસ્તૃત ટીકા, તથા શ્રી યમુના જીનાં ૪૦ પદ, પરચુરણ (અપ્રકટિત) પદ, વધાઈ, ઘોળ, આરતિ વગેરે આપવામાં આવ્યું છે. ઉપરાંત શ્રી યમુનાજી તથા શ્રીમદ્દ્વિભાગ્યાર્યજીના એમ બે સુંદર ફોટા પણ આપ્યા છે. આ ગ્રંથ તદ્દન નવોજ, અને પ્રાર્થના ધણા ગ્રંથોમાંથી શોધ કરી તૈયાર કર્યો છે. તેથી દરેક વૈષ્ણવે અવશ્ય મંગાવી વાંચવા આગ્રહપૂર્વક વિનંતી છે, આટલું છતાં તેની કીંમત માત્ર ૦-૮-૦ આઠ આના રાખી છે.

શ્રી સ્વરૂપદર્શન.

આ પુસ્તક શ્રીનાથજી, આદિ સાત સ્વરૂપ, શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુસાં-
મજી, સાત લાલજી, આદિ ધણા પ્રાચીન અને હાલ ભૂતજી ઉપર બિરાજતા
ધણા શ્રી ગોસ્વામી બાળકોના ઉત્તમોત્તમ, સુંદર, દેહીયમ્મન ચિત્રો મળી
લગભગ ૧૦૮ સ્વરૂપના ચિત્રોનું એક સુંદર પુસ્તક જ્ઞાને આગ્ન્યમ સારા
કિંચી જાતના આર્ટપેપર ઉપર છપાવી મહાન ખર્ચે, અને અત્યંત પરિશ્રમે
તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ પુસ્તકની પ્રથમાવૃત્તિ થયા પછી શ્રીમદ્ગો-
સ્વામી શ્રીગિરિધરલાલજી મહારાજ શેરગઢવાળાની આજ્ઞાનુસાર તે તેમણે
કરેલી સૂચના મુજબ ખૂટતાં ચિત્રો મહાન ખર્ચે તૈયાર કરાવી પોતે ખતા-
વેલા અનુક્રમ પ્રમાણે ચિત્રો ગોઠવી તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. જેથી દરેક
વૈષ્ણવોએ આ પુસ્તક મંગાવી તેમાં આપેલા ચિત્રજીનાં દર્શનને લાભ લેવા
ચુકવું નહીં. આ પુસ્તક સારી રીતે સાચવી શકાય માટે તેને સુંદર દેહી-
પ્યમાન સુશોભિત છીંટનું પાકું પુઠું કરવામાં આવ્યું છે. છતાં ન્યોચાવર
માત્ર નહીં જેવીજ કક્ષા રૂ. ૩-૦-૦ ત્રણ રૂપીઆ રાખવામાં આવી છે.

શ્રીકૃષ્ણસ્તોત્રરત્નાકર.

આ ગ્રન્થમાં શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુસાંધજી, શ્રીગિરિધરજી, મહાનુભાવી શ્રીહરિરાયજીમહારાજે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન (શ્રીહાકોરજી) નું વિશ્વમિહાર કરેલા સ્તોત્રનું મૂળ શ્લોક સાથે અક્ષરશઃ ભાષાંતર (કે જે અત્યાર સુધીમાં કોઈ પણ ઠેકાણે પ્રકટ થયું નથી) આપવામાં આવ્યું છે. જેઓએ

“ બ્રહ્મસ્તોત્રમરિત્સાગર ” નામનો ૨૩૭ ગ્રન્થનો પાઠ કરવાનો ગુરુકા વાંચ્યો હશે તેઓને તો આ ગ્રન્થ દેવા માટે ખાસ બલામણુ કરીએ છીએ

આ ગ્રન્થમાં નીચે મુજબ સ્તોત્ર ગ્રન્થોની ટીકા આપી છે. ૧ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યજી કૃત ગ્રન્થો. ૧ શ્રીકૃષ્ણાષ્ટક, ૨ શ્રીનન્દકુમારાષ્ટક, ૩ શ્રીગોપોજનવલ્લભાષ્ટક, ૪ શ્રીગિરિરાજધાર્યષ્ટક, ૫ શ્રીમધુરાષ્ટક, ૬ શ્રીકૃષ્ણપ્રેમામૃત, ૨ શ્રીમદ્વિઠ્ઠલેશ્વર (શ્રીગુસાંધજીકૃત) ગ્રન્થો. ૭ શ્રીભુજંગપ્રયાતાષ્ટક, ૮ શ્રીગોકુળાષ્ટક, ૯ શ્રીપર્યક, (પાલના) વિજ્ઞાપિ ૧૦ શ્રીદ્વિતિયપર્યક વિજ્ઞાપિ, ૩ શ્રીરઘુનાથપ્રમુકૃતગ્રન્થો ૧૧ શ્રીગિરિધાર્યષ્ટકમ્ ૧૨ શ્રીકૃષ્ણશરણાષ્ટકમ્, ૧૩ ગોપાલસ્તવઃ ૧૪ શ્રીકૃષ્ણચન્દ્રાષ્ટક, ૧૫ શ્રીગોકુલેશાષ્ટક, ૧૬ શ્રીરાધાકૃષ્ણાષ્ટક, ૪ શ્રીહરિરાયપ્રમુકૃતગ્રન્થો ૧૭ શ્રીજન્મવૈફલ્યનિરૂપણાષ્ટક, ૧૮ શ્રીકૃષ્ણશબ્દાર્થનિરૂપણસ્યદિગ્દર્શન, ૧૯ શ્રીનવનીતપ્રિયાષ્ટક, ૨૦ શ્રીભુજંગપ્રયાતાષ્ટક, ૨૧ શ્રીકૃષ્ણશરણાષ્ટક. ૨૨ શ્રીદૈન્યાષ્ટક. ૨૩ શ્રીપંચાક્ષર મંત્રગર્ભસ્તોત્ર. ૨૪ શ્રી સ્વપ્રમુવિજ્ઞાપિઃ ૨૫ શ્રીગર્વાપહારાષ્ટક. ઉપર પ્રમાણે ગ્રન્થોના ભાષાન્તર સાથેનો આ ગ્રન્થ દરેક વૈષ્ણવે ખાસ કરીને વાંચવા જેવો છે. તેથી તેમની ધાર્મિક વૃત્તિ દૃઢ થશે. ઉચ્ચ ગ્લેન ચીકથા કાગળ, છીટનું મજબુત પાકું પુઠું. છતાં કિં. ૦-૧૨-૦ લલ્લુભાઈ જગનલાલ દેસાઈ ચંગપોળ, ખતરીપોળ—અમદાવાદ.

કીર્તનસંગ્રહ માગ ૧ લો. (વર્ષોત્સવકે પદ.)

આ ગ્રંથમાં શ્રીહાકોરજી સન્મુખ કીર્તન કરવાનાં બારમાસિક ઉત્સવનાં અસંખ્ય કીર્તનોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રથમ આ ગ્રંથ મુંબઈના “ વૈષ્ણવ હાકોરદાસે ” છપાવ્યો હતો, છેલ્લાં પાંચ વરસથી ત વૈષ્ણવોને અપ્રાપ્ય થઈ પડેલો હોવાથી, વૈષ્ણવોની સતત માગણી થવા લાગી અને કેટલાક માગ મિત્રો એ ફરી છપાવવાની મને બલામળુ કરી તેથી અમે એ આ કામ ખાસ એક વૈષ્ણવ કીર્તનીઆજીને સોંપ્યું. તેમણે મુંબઈ, ઉમરગામ, સુરત, ભરૂચ, વડોદરા, નડિયાદ, અમદાવાદ, મહુધા, ખેડા આદિ સ્થળોએ જઈ, અનુભવી વૈષ્ણવોને મળી, તેમની તેમની સૂચના મુજબ સુધારો વધારો કર્યો છે. પુસ્તકનું કદ પ્રથમના જેવુંજ રોયલ ૪ પેજ સાઈઝ (ગુજરાતી પેપર જેવી મોટી માઈઝ) અને વળા મોટા અક્ષરથી

(અક્ષર આ લાઈન જેવાજ મોટા)

છપાવ્યું છે. આવાં પુસ્તકો વારંવાર છપાતાં નથી, પછીથી આવો લાભ નહિ મળે વહેલો તે પહેલો માટે આજેજ મંગાવી લ્યો. માત્ર થોડીજ નકલો શીલીકમાં છે. સારા ઉંચી ગતના જાડા, ચીકણા કાગળ, મજબૂત કંતાનનું પાકું પુઠું, લગભગ ૬૫૦ પાનાં, ઉપરાંત શ્રીનાથજી, શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીયમુનાજી, શ્રીગુસાંઈજી, રાજનગર (અમદાવાદ) વાળા શ્રીમજરાયજી, શ્રીમધુસુદનલાલજી, શ્રીરણછોડલાલજી મહારાજના ઉત્તમ ફોટા સાથે ન્યોહાવર માત્ર રૂ. ૧૦-૦-૦ દસ રૂપિયા રાખવામાં આવ્યું છે (પુસ્તક જોતાં અને કામના પ્રમાણમાં તો ઓછીજ કીમત છે એમ દરેક વૈષ્ણવ કહેશેજ)

શ્રીગણેશનાથજીકે વચનામૃત પ્રજડે માસસું દખતો તીજ તેરસ આર પાંચમ
 પુનમ એક ચૌદસ અમાવસ તજની યા વચનામૃતથે વિશ્વાસ રાખિકે
 પ્રયાણ કરે તો મનોર્થ સિદ્ધ હોય.

પો. મા. દા. ચે. ચૈ. જે	અ. ગ્રા. ભા. આ. કા. મા.										
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨
૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧ મહાભારત હોય, અગ્નિમ, જીવનાશ હોય.
૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨ અર્થ પૂર્ણ હોય, મનોરથ સિદ્ધ હોય કામના પૂર્ણ હોય.
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩ ક્લેશ હોય, જીવનાશ હોય, ક્ષત્રસું ધર નહિ આવે.
૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪ વસ્તુ સામ હોય, મિત્ર મિત્રે, વ્યધિ મિત્રે, લાભ હોય.
૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫ મહાત્રિયંતા હોય, વિયોગ હોય, ક્ષતાત્રિય ધર આવે.
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬ સૌભાગ્ય પાવે, રત્નસહિત ભલીભાનિસું ધર આવે.
૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭ મિલવો નહોય, બહોતપુરોહોય જીવનાશ હોય, દુખપાવે.
૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮ આશા પૂર્ણ હોય, સૌભાગ્યપાવે, કામના સિદ્ધ હોય.
૧૦	૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯ સૌભાગ્ય પાવે, દિન બહોત લાગે, ક્ષત્રસું ધર આવે.
૧૧	૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦ ક્લેશ હોય, જીવનાશ નહિ, સૌભાગ્ય પાવે નહિ.
૧૨	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧ માર્ગ મેં સિદ્ધિહોય મિત્રમિત્રે, વિદ્યમિત્રે ધનકેશિદ્ધલાભહોય.

વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૨ બી.

નિમ્નની શ્રીકૃષ્ણજીની સેવા કરવાનો પ્રકાર, જ્યારે આશિષ ઉત્તરનાં લોકોને વગેરે વર્ણ પ્રાચીન ને અપ્રકટિત ધોળ પદનો મહાન સંગ્રહ હવે પ્રકરણોમાં આપ્યો છે. તથા શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુરુસાંપ્રભુના સેવક શ્રીકૃષ્ણજીનાં સ્વરૂપ, કાલ ક્યાં ને કાને માથે બિરાજે છે. તેની સંપૂર્ણ માહિતી આપી છે. ઉપરાંત “ શ્રીમદ્દિગ્દાચાર્યજી ” તથા “ શ્રીમદ્દુન્યાજી ” ના સેવક બે સુંદર ફોટા પણ આપ્યા છે. મુશોબીત છોટું પાકું પુસ્તક કોમલ માત્ર ૧-૦-૦ એક રૂપાઓ.

(શ્રીમદ્દિગ્દાચાર્યજીના ચતુર્થલાલજી-માળા પ્રસંગવાળા)

શ્રીગોકુલેશજીનાં ધોળ તથા પદ સંગ્રહ.

આ શ્રીગોકુલેશજીએ જૂતાજ ઉપર પધારી પોતાની ૭૦ વર્ષની હાલતે જહાંગીર પાક્યાહ સામે ધર્મનું ઢંઢ પુરુ કરી, માલા, તિલક અને પર્વતી આડમ-ટોક ઢકાવી સમસ્ત પુષ્ટિમાર્ગ ઉપર મહત્ત્વ લેપકાર કર્યો છે તેમનાં ગુણોની આજ્યેન કોઈ પણ પેશ્વુવ અજ્ઞાત હશે! અમેએ આ શ્રીગોકુલેશજીના પ્રાકટ્યની વચાઈ તથા ધોળપદ ૩૦૦ વર્ષના પ્રાચીન પુસ્તકોની સતત પ્રયત્ને એકત્ર કરી જુદાં જુદાં ૫ પ્રકરણોમાં મળી સમગ્ર ૩૦૦ ધોળપદનો મહાન સંગ્રહ બહાર પાડ્યો છે કે જે આત્માર સુધીમાં એક પણ ઢંકાણે પ્રસિદ્ધ થયેલો નથી. આ ગ્રન્થમાં શ્રીગોકુલેશજી, શ્રીકૃષ્ણજી, શ્રીમદ્દિગ્દાચાર્યજી, શ્રીમદ્દુન્યાજીના ઉત્તમોત્તમ ફોટા તેમજ તેમની વંશાવળી પણ આપી છે. કલ્પ કોમલ ફોટા ૩. ૧-૦-૦ એક રૂપાઓ રાખી છે.

શ્રીમદ્દુન્યાજીના નિત્યનિયમના પાઠ તથા ધોળ.

(આવૃત્તિ ૫ બી.)

આ પુસ્તકમાં શ્રીકૃષ્ણજીના, મુળ પુરુષ, શ્રીમદ્દુન્યાજી, ૪૦ પદ, ધોળ, તેમજ મહાશય શ્રીમદ્દુન્યાજીના પાઠ તથા ધોળ, શ્રીગોકુલેશજીનાં વગેરે અન્ય અન્યુક્રમિક છોટાં કોમલ માત્ર ૦-૪-૦ ચાર આના.

આ અગ્રણી નામો જાણી લેવા સુચારુ છે.

૨૪ વૈષ્ણવની વાર્તા.

આ ગ્રંથ શ્રી વૈષ્ણવની વાર્તા અંગેના મહત્વના વચ્ચે અને
માત્રમાં (અગ્રણી આ લાંબાન જેવડાજ છે.) એક જ
કથા છે. તેમજ તેમાં કયા પ્રાચીન ગ્રંથો મળ્યા છે—

૧. શ્રી હરમયરિજ, બારસંતુ પંચાતન, શ્રીનંદ, અગ્રણી, શ્રી
જિણનંદ, અગ્રણી, શ્રીતા વગેરે અંગ્રેજીમાંથી એક એક કરી લેવા
કે. સૌંદર્યગીતા, ભગવત તેમજ તે વચ્ચેના ગ્રંથોની અગ્રણી અગ્રણી
કથાના આધાર કરી છે. જેથી અગ્રણી અગ્રણી આવી ગયાં. તેમજ
પણ કોઈ જેવું જોઈ નથી લેવું છે. આ વાર્તા અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી કરી તથા કથાના અગ્રણી અગ્રણી કરી કથાના પ્રાચીન ગ્રંથો
નોંધાયેલી અગ્રણી કરી છે.

આ ગ્રંથ એક અગ્રણી ગ્રંથ પછી કથાના અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી ગ્રંથોમાં અગ્રણી કરીને અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી કરીને અગ્રણી કરીને અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી કરીને અગ્રણી કરીને અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી કરીને અગ્રણી કરીને અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી કરીને અગ્રણી કરીને અગ્રણી અગ્રણી

(શ્રી ગૌડનાથજી કુલ ૨૪ વચ્ચેના (અગ્રણી ૩૦.)

અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી ૨૪ વચ્ચેના અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી (અગ્રણી ૩૦.) તેમજ અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી
અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી અગ્રણી

